

Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"

Навчально-науковий Інститут економіки
Фінансово-економічний факультет

Кафедра економічного аналізу і фінансів

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної роботи
ступеню бакалавр

здобувача Герасименко Катерини Дмитрівни

(ПІБ)

академічної групи 072-20з-1 (заочна форма навчання)

(шифр)

спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування»

на тему «Планування депозитних операцій комерційних банків (на прикладі АТ КБ «ПриватБанк»)»

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
Кваліфікаційної роботи	доц. Крилова О.В.			
Рецензент	Славна Н. В.			
Нормоконтролер	Федорова О.Г.			

Дніпро
2024

**Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри
економічного аналізу і фінансів

(повна назва)

Д.С. Букрєва

(підпис)

(прізвище, ініціали)

« _____ » _____ 2024 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню бакалавр

здобувачу Герасименко Катерині Дмитрівні академічної групи 072-20з-1
(прізвище, ініціали) (шифр)

спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
(код і назва спеціальності)

на тему: «Планування депозитних операцій комерційних банків (на прикладі АТ КБ «ПриватБанк»)»

затверджену наказом ректора НТУ "Дніпровська політехніка" від 31.05.2024р. №516-с

Розділ	Зміст	Термін виконання
ВСТУП	Актуальність теми, мета і завдання, об'єкт і предмет роботи, методи, наукова та практична цінність, апробація результатів, публікації, структура роботи	13.05.2024- 15.05.2024
Розділ 1	Теоретичні основи планування депозитних операцій банку	16.05.2024- 25.05.2024
Розділ 2	Аналіз депозитних ресурсів АТ КБ «ПриватБанк»	26.05.2024- 04.06.2024
Розділ 3	Планування депозитних операцій комерційного банку АТ КБ «ПриватБанк»	05.06.2024- 15.06.2024
ВИСНОВКИ		16.06.2024- 18.06.2024
Демонстраційний матеріал	Підготовка демонстраційного матеріалу до захисту	19.06.2024- 23.06.2024

Завдання видано

(підпис керівника)

О.В.Крилова

(прізвище, ініціали)

Дата видачі завдання 22.04.2024 р.

Дата подання до екзаменаційної комісії 24.06.2024 р.

Завдання прийнято до виконання

(підпис студента)

К.Д.Герасименко

(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Герасименко К.Д. – Планування депозитних операцій комерційних банків (на прикладі АТ КБ «ПриватБанк») – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота бакалавра ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування. – НТУ «Дніпровська політехніка», Дніпро, 2024.

Мета кваліфікаційної роботи – є проведення аналізу ринку банківських депозитних продуктів, розробка рекомендацій щодо подальшого розвитку та планування депозитних операцій на прикладі АТ КБ «ПриватБанк».

У вступі викладено сучасний стан проблеми, обґрунтована актуальність теми, конкретизовано задачі кваліфікаційної роботи, визначено об'єкт і предмет дослідження.

У першому розділі розглянуті теоретичні аспекти аналізу і плануванню депозитних операцій комерційного банку.

У другому розділі виконаний аналіз депозитних ресурсів АТ КБ «ПриватБанк».

У третьому розділі кваліфікаційної роботи здійснено планування кількісних та якісних характеристик депозитних послуг банку, визначені планові показники банку.

Отримані результати можуть бути використані АТ КБ «ПриватБанк» для забезпечення прибутковості своєї діяльності в майбутніх періодах

ПАСИВНІ ОПЕРАЦІЇ, ДЕПОЗИТИ, КРЕДИТИ, ПАСИВ, ПРОЦЕНТНІ ДОХОДИ, ЛІКВІДНІСТЬ.

ABSTRACT

Herasymenko K.D. – Planning deposit operations of commercial banks (based on the example of JSC CB «PrivatBank») – Qualification work on the rights of the manuscript.

Qualification work of the obtaining a bachelor's degree in specialty 072 Finance, Banking and Insurance. – Dnipro University of Technology, Dnipro, 2024.

The purpose of the qualification work is to analyze the market of bank deposit products, develop recommendations for further development and planning of deposit operations on the example of PrivatBank JSC CB.

The introduction outlines the current state of the problem, substantiates the relevance of the topic, specifies the objectives of the qualification work, and defines the object and subject of the study.

The first chapter discusses the theoretical aspects of analysis and planning of deposit operations of a commercial bank.

The second section analyzes the deposit resources of PrivatBank JSC.

In the third section of the qualification work, the quantitative and qualitative characteristics of the bank's deposit services are planned, and the bank's targets are determined.

The results obtained can be used by PrivatBank to ensure the profitability of its activities in future periods.

PASSIVE OPERATIONS, DEPOSITS, LOANS, LIABILITIES, INTEREST INCOME, LIQUIDITY.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПЛАНУВАННЯ ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ	8
1.1. Сутність та основні положення планування депозитних операцій банку ..	8
1.2. Організаційне та інформаційне забезпечення планування та управління депозитними операціями банку	13
1.3. Принципи депозитної політики банків України: баланс між безпекою, прибутковістю та ліквідністю	17
Висновки до розділу 1	22
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ДЕПОЗИТНИХ РЕСУРСІВ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»	24
2.1. Основні тенденції та чинники, що впливають на ринок депозитних послуг АТ КБ «ПриватБанк» у банківській системі України	24
2.2. Аналіз балансу та фінансових результатів банку АТ КБ «ПриватБанк» ..	29
2.3. Аналіз зобов'язань та депозитних ресурсів АТ КБ «ПриватБанк»	38
Висновки до розділу 2	45
РОЗДІЛ 3. ПЛАНУВАННЯ ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»	47
3.1. Основні етапи процесу планування депозитних операцій в умовах воєнного стану	47
3.2. Інноваційні підходи та математичне моделювання в управлінні депозитним портфелем банку	56
3.3. Прогнозування ринкових умов та визначення цільових показників для депозитного портфеля	61
Висновки до розділу 3	64
ВИСНОВКИ.....	66
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	68
ДОДАТКИ.....	71

ВСТУП

Актуальність теми. Депозитні операції займають важливе місце в діяльності комерційних банків, оскільки вони формують основну частину ресурсної бази банку і забезпечують стабільність і ліквідність. Ефективне планування депозитних операцій дозволяє банкам не тільки залучати великі суми грошових коштів клієнтів, але і оптимально використовувати ці ресурси для кредитування та інвестицій. Ефективне планування депозитних операцій має важливе значення для фінансової стійкості та прибутковості банку, адже воно дозволяє забезпечити банк необхідними ресурсами для здійснення його бізнесу, мінімізувати ризики, пов'язані з міжбанківською ліквідністю, максимізувати прибуток від депозитних операцій.

У сучасній ситуації економічної невизначеності і швидких змін на фінансових ринках проблема планування депозитних операцій особливо актуальна. Комерційні банки були змушені адаптувати свою депозитну політику до нових викликів, таким як низькі процентні ставки, посилення конкуренції з боку Фінтех-компаній і зміни в поведінці вкладників.

Метою дипломної роботи є проведення аналізу ринку банківських депозитних продуктів, розробка рекомендацій щодо подальшого розвитку та планування депозитних операцій на прикладі АТ КБ «ПриватБанк». Кваліфікаційна робота була виконана з розроблення рекомендацій і планування розвитку з урахуванням специфіки ринку та потреб клієнтів.

Відповідно до поставленої мети нам необхідно при виконанні роботи вирішити наступний ряд завдань:

- розглянути теоретичні основи організації депозитних операцій;
- провести аналіз депозитних операцій на прикладі АТ КБ «ПриватБанк»;
- запропонувати рекомендації щодо подальшого розвитку депозитних операцій на прикладі АТ КБ «ПриватБанк».

Предметом дослідження дипломної роботи є процес формування портфелю депозитних операцій на прикладі АТ КБ «ПриватБанк».

Об'єктом досліджень дипломної роботи є процес оцінки портфелю депозитних операцій на прикладі АТ КБ «ПриватБанк».

Методи дослідження. У процесі роботи використовувалися такі методи досліджень: вибірки, узагальнення, порівняння, групування; коефіцієнтний аналіз; методи графічного зображення даних; методи прогнозування.

Інформаційною базою роботи є Закони України, постанови Національного банку України, звіти АТ КБ «ПриватБанк», матеріали конференцій, наукові праці вчених.

Практичне значення одержаних результатів. Одержані результати носять реальний характер і можуть бути використані відділеннями АТ КБ «ПриватБанк» з метою планування банківських депозитних операцій.

Апробація результатів дослідження. Основні результати роботи та їхнє практичне значення доповідались на студентській науково-практичній Інтернет-конференції «Ринок фінансових інновацій та безробіття єс: тенденції, виклики та перспективи» 25–26 квітня 2024 року тема доповіді: «Планування депозитних операцій АТ КБ «ПриватБанк» в умовах воєнного стану».

Особистий внесок автора. Кваліфікаційна робота є самостійною працею. Усі результати, викладені у роботі, отримані автором особисто.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи складає 73 сторінки, 15 таблиць, 5 рисунків, список використаних джерел з 36 найменувань та 3 додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПЛАНУВАННЯ ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ

1.1. Сутність та основні положення планування депозитних операцій банку

Економіка України на сучасному етапі відзначається стрімкими змінами та посиленням інтеграційних процесів у всіх галузях. Спостерігається інтенсифікація міжгалузевих зв'язків та активізація співпраці з міжнародною спільнотою. Ці тенденції формують новий економічний ландшафт країни, характерними рисами якого є динамічність, взаємопов'язаність та глобальна орієнтованість. Банківська система відіграє ключову роль у цих економічних процесах, виступаючи головним фінансовим посередником та регулятором потоків фінансових ресурсів. Як універсальне фінансове підприємство, банківська система здійснює управління ресурсами суспільства в їх грошовому виразі та виконує специфічні функції. Вона забезпечує ефективний розподіл капіталу, сприяє економічному зростанню та підтримує фінансову стабільність країни [1]. Займається залученням депозитів від населення та юридичних осіб, наданням кредитів, а також здійсненням інших фінансових операцій [2].

Основні функції банків включають зберігання коштів, проведення розрахунків, фінансування інвестицій, забезпечення ліквідності та управління ризиками [3]. Функціонування будь-якого банку обертається навколо його депозитної діяльності, яка є важливою для його довгострокової життєздатності та швидкого розширення. Вони впливають на стабільність та загальну ефективність фінансової системи, а також слугують основою для формування ресурсів [4]. Законодавчо закріплені дії, які банківська організація використовує для залучення коштів на депозитні рахунки від фізичних та юридичних осіб, називаються депозитними операціями [27]. Використовуючи ці кошти, банк дотримується умов, викладених у договорі, укладеному з

вкладником, а також усіх чинних законів і нормативних актів. Ресурси банку визначаються як сукупність власних, депозитних та інших коштів відповідно до Закону "Про банки і банківську діяльність" [6], ресурси банку - це сукупність власних, депозитних та інших коштів банку, які безпосередньо перебувають у його розпорядженні та використовуються на його розсуд для повномасштабного банкінгу [7].

Депозитні операції виступають як фундаментальний елемент діяльності будь-якого банку, забезпечуючи його стійкість та динамічний розвиток [8]. Їх роль полягає не лише у формуванні ресурсної бази, але й у впливі на загальну ефективність та стабільність роботи банківської системи в цілому [9]. Завдяки широкому спектру депозитних продуктів з різними строками, процентними ставками та умовами, банки можуть задовольнити потреби різних категорій вкладників, розширюючи свою клієнтську базу [10]. Планування депозитних операцій є процесом визначення цілей, завдань та заходів, спрямованих на ефективне управління депозитним портфелем банку. Воно охоплює такі ключові аспекти: визначення цілей (банк встановлює конкретні цілі щодо обсягів, структури та вартості депозитних ресурсів, які необхідно залучити для забезпечення ліквідності, прибутковості та стійкості банку), аналіз ринку (проводиться ретельний аналіз ринкової ситуації, конкурентного середовища, потреб клієнтів та макроекономічних факторів, що впливають на депозитні операції), розробка стратегії (на основі аналізу розробляється стратегія залучення депозитних ресурсів, яка визначає цільові сегменти клієнтів, види депозитних продуктів, ціноутворення та маркетингові заходи), бюджетування та прогнозування (здійснюється прогнозування обсягів залучення депозитів, витрат на їх обслуговування та очікуваних доходів, що дозволяє скласти відповідні бюджети), моніторинг та коригування (планування передбачає постійний моніторинг виконання планів, аналіз відхилень та своєчасне коригування заходів для досягнення поставлених цілей) [26].

Ефективне планування депозитних операцій базується на низці основних положень: відповідність стратегічним цілям банку (плани депозитних операцій

повинні узгоджуватися зі стратегічними цілями банку, такими як зростання, диверсифікація, підвищення прибутковості тощо), збалансованість ресурсів (планування має забезпечувати оптимальний баланс між залученими депозитними ресурсами та потребами банку в ліквідності та фондуванні кредитних операцій), диверсифікація джерел фондування (плани повинні передбачати диверсифікацію джерел залучення депозитних ресурсів для зниження ризиків та підвищення стійкості банку), врахування ризиків (під час планування необхідно враховувати ризики, пов'язані з депозитними операціями, такі як ризик ліквідності, процентний ризик, кредитний ризик тощо), гнучкість та адаптивність (плани депозитних операцій повинні бути гнучкими та адаптивними до змін ринкових умов, регуляторних вимог та потреб клієнтів), ефективне використання ресурсів (планування має забезпечувати ефективне використання наявних ресурсів банку, таких як персонал, технології, маркетингові бюджети тощо) [3]. Ефективне планування депозитних операцій банку передбачає врахування всіх видів ресурсів, які впливають на здатність банку залучати та утримувати депозити [5]. Власні та залучені фінансові ресурси, управління ліквідністю, репутація банку, інформаційні технології та людські ресурси є основними компонентами, що визначають успіх депозитної політики банку [4]. Однією з обов'язкових умов результативного функціонування фінансових установ та їх економічної міцності є сталість і достатність їх ресурсної основи. Нинішні ресурсні складнощі банків спричинені численними факторами як зовнішнього, так і внутрішнього характеру. Зовнішніми чинниками впливу є: незадовільний стан глобальної та вітчизняної фінансово-господарських систем, недосконалість монетарної політики головного банку, недоліки законодавчої бази, підірвана довіра до кредитних інституцій, нерозвиненість сфери страхування та ринку цінних паперів тощо [6]. Найвагомим фактором внутрішнього характеру щодо накопичення ресурсних труднощів банків є: недостатній рівень капіталізації фінансових установ, а внаслідок цього – ненадійність, нестабільність та неспроможність банків адаптуватися до несприятливих змін

ринкової кон'юнктури [7]. У табл. 1.1 представлено зв'язок різних видів ресурсів з плануванням депозитних операцій банку.

Таблиця 1.1 – Зв'язок різних видів ресурсів з плануванням депозитних операцій банку. [1.4]

Тип ресурсу	Ресурс	Зв'язок з плануванням депозитних операцій
Фінансові ресурси	Власні кошти	Забезпечення стабільності та надійності, підвищення довіри вкладників
	Залучені кошти	Формування основи депозитних операцій, визначення цілей щодо обсягів залучених коштів
	Запозичені кошти	Підтримання ліквідності для виконання зобов'язань перед вкладниками
Ліквідні активи	Готівкові кошти	Забезпечення своєчасного виконання зобов'язань перед вкладниками
	Кошти на кореспондентських рахунках	Управління ліквідністю, планування грошових потоків
Нематеріальні ресурси	Репутація та імідж банку	Залучення нових клієнтів, зміцнення довіри, реалізація маркетингових стратегій
	Інформаційні технології	Ефективне управління депозитними операціями, обробка даних, взаємодія з клієнтами
Людські ресурси	Персонал банку	Розробка та реалізація депозитних стратегій, підготовка кадрів
	Менеджмент	Стратегічне планування, забезпечення ефективності операцій, управління ризиками

Як видно з табл.1.1, що фінансові ресурси – це власні кошти (капітал банку) забезпечують стабільність і підвищують довіру вкладників, що є важливим для залучення депозитів. Залучені кошти формують основну частину депозитного портфеля банку. Планування цих ресурсів включає встановлення цілей щодо їх обсягів, відсоткових ставок та умов залучення. Запозичені кошти використовуються для підтримання ліквідності банку і забезпечення своєчасного виконання зобов'язань перед вкладниками. Ліквідні активи – це коли готівкові кошти в касі банку та кошти на кореспондентських рахунках забезпечують ліквідність, необхідну для виконання зобов'язань перед вкладниками. Планування включає управління цими активами та прогнозування грошових потоків. Нематеріальні ресурси – це репутація та

імідж банку які допомагають залучати нових клієнтів і утримувати існуючих за рахунок довіри до банку. Планування маркетингових стратегій спрямовано на зміцнення репутації. Інформаційні технології забезпечують ефективне управління депозитними операціями, обробку даних та зручну взаємодію з клієнтами через онлайн-платформи. Людські ресурси - це коли персонал банку грає ключову роль у розробці та реалізації депозитних стратегій. Планування включає підготовку кадрів та підвищення їх кваліфікації. Менеджмент займається стратегічним плануванням, забезпеченням ефективності операцій та управлінням ризиками, що впливають на депозитні операції [12]. Розв'язання проблем, які виникають під впливом вищезгаданих факторів, вимагає від фінансових установ оптимізації ресурсної стратегії. Для подолання труднощів, пов'язаних із забезпеченням ресурсами фінансових інституцій України, необхідно насамперед гарантувати пришвидшення росту виробництва та стимулювання ринку цінних паперів. Окрім цього, банки, піклуючись про нарощування обсягів своїх засобів, мають: збільшувати розмір власних коштів; посилювати діяльність установи щодо залучення незадіяних фінансів громадян; впроваджувати інноваційні види банківських послуг для корпоративних і приватних клієнтів; прискорювати і застосовувати результативні способи оперування ресурсами фінансових установ за умови розсудливої, врівноваженої стратегії відповідності пасивних і активних операцій установи.

Планування депозитних операцій є невід'ємною частиною фінансового менеджменту банку, адже саме депозити слугують ключовим джерелом залучених коштів для його діяльності. Цей процес потребує ретельного підходу, ґрунтовного аналізу та глибоких знань ринку. Він охоплює широкий спектр аспектів, від визначення обсягів та структури депозитів до розробки ефективних стратегій їх залучення та утримання. Планування депозитних операцій дає змогу банку ідентифікувати, оцінювати та ефективно управляти ризиками, пов'язаними з депозитними вкладками. До таких ризиків належать ризик відтоку депозитів, ризик процентних ставок та ризик ліквідності. Банк, який володіє чітко спланованою депозитною стратегією, має значну

конкурентну перевагу на ринку. Завдяки широкому спектру депозитних продуктів та послуг, які відповідають очікуванням клієнтів, банк може залучити та утримати значні обсяги депозитів. Стійке джерело фінансування, оптимізовані витрати на залучення коштів та мінімізовані ризики – це ключові фактори, які сприяють динамічному розвитку банку. Ефективне планування депозитних операцій дає змогу банку розширювати спектр послуг, нарощувати обсяги активів та досягати амбітних стратегічних цілей.

Отже, депозити виступають першочерговим джерелом залучених коштів для банківської діяльності. Планування депозитних операцій дає змогу банку прогнозувати обсяги та структуру депозитів, що, в свою чергу, гарантує доступність ресурсів для кредитування та інших ключових напрямків діяльності. Ефективна депозитна стратегія дозволяє банку мінімізувати витрати на залучення коштів. Це досягається шляхом пропонування клієнтам конкурентних депозитних ставок та умов депозитування, які відповідають їхнім потребам та інвестиційним цілям.

1.2. Організаційне та інформаційне забезпечення планування та управління депозитними операціями банку

Незважаючи на різницю в типах, розмірах, спеціалізації та обсягах операцій, всі банки без винятку поділяються на функціональні одиниці, кожна з яких виконує певні банківські послуги. Обов'язковою структурною частиною будь-якого банку, що проводить операції з залучення коштів, є відділ депозитарних операцій. До його завдань належать обов'язкове залучення депозитів від юридичних та фізичних осіб, а також з банківських депозитних рахунків, укладання договорів на депозитні послуги, ведення обліку та аналіз депозитних операцій [11]. Надання інформації, необхідної для планування банківських ресурсів. Відділ депозитарних операцій відіграє ключову роль у формуванні ресурсної бази банку та забезпеченні його стабільної роботи [12]. Ефективне управління депозитними операціями є ключовим фактором успіху

для будь-якої фінансової установи [15]. Для забезпечення належного рівня організації та контролю над цими процесами необхідно розробити та впровадити внутрішні нормативні документи, які регламентуватимуть планування та управління депозитними операціями [14]. Такі документи допоможуть стандартизувати процеси, забезпечити їх прозорість та відповідність чинному законодавству [15].

У табл. 1.2 наведено рівні планування та управління депозитними операціями, які застосовуються в АТ КБ «ПриватБанк».

Таблиця 1.2 – Організаційне та інформаційне забезпечення планування та управління депозитними операціями банку АТ КБ «ПриватБанк». [16]

Рівень	Опис
1	2
Рівень банку	
Стратегічне планування	Розробка стратегії розвитку депозитного бізнесу, яка визначає загальні цілі, напрямки розвитку та пріоритети банку в цій сфері.
Тактичне планування	Розробка детальних планів дій щодо досягнення стратегічних цілей, включаючи плани залучення депозитів, управління депозитними портфелями, оптимізації депозитних продуктів та тарифів.
Оперативне управління	Реалізація планів дій, контроль за їх виконанням, внесення коригувань до планів у разі потреби.
Рівень філії	
Розробка локальних планів дій	На основі загальних планів банку філії розробляють власні плани дій, які враховують специфіку місцевого ринку та потреби клієнтів.
Реалізація планів дій	Філії реалізують розроблені плани дій, здійснюючи операції з депозитами з клієнтами.
Контроль за виконанням планів	Філії контролюють виконання розроблених планів дій, надають звіти про свою виконану роботу керівництву банку.
Рівень відділення	
Залучення депозитів	Співробітники відділень проводять консультації з клієнтами з питань депозитних продуктів та тарифів, допомагають їм відкрити депозитні рахунки та розмістити депозити.
Управління депозитними портфелями	Співробітники відділень здійснюють моніторинг депозитних портфелів клієнтів, надають їм рекомендації щодо оптимізації їх депозитних вкладів.
Обслуговування депозитних клієнтів	Співробітники відділень надають клієнтам консультації та допомогу з питань обслуговування депозитних рахунків, здійснюють виплати депозитів та нарахування процентів.

Продовження табл.1.2

1	2
Інформаційне забезпечення	
Система автоматизації управління депозитними операціями	Ця система дозволяє банку вести облік депозитних рахунків клієнтів, здійснювати операції з депозитами, формувати звіти про депозитну діяльність.
Система аналізу депозитної діяльності	Ця система дозволяє банку аналізувати депозитну діяльність, виявляти тренди та закономірності, оцінювати ефективність депозитних продуктів та тарифів.
Система маркетингових досліджень	Ця система дозволяє банку досліджувати попит на депозитні продукти та послуги, вивчати потреби та очікування клієнтів.
Система конкурентного аналізу	Ця система дозволяє банку аналізувати депозитні продукти та послуги конкурентів, розробляти власні конкурентні переваги.

У табл. 1.2 наведено різні рівні управління в банку, такі як рівень банку, рівень філії та рівень відділення, які відіграють важливу роль у його ефективній роботі та досягненні цілей. Стратегічне планування де визначаються загальні цілі, напрямки розвитку та пріоритети банку в депозитній сфері. Це включає в себе розробку довгострокової стратегії залучення депозитів, управління депозитними портфелями та оптимізації депозитних продуктів та тарифів. Централізований контроль де керівництво банку на цьому рівні здійснює загальний контроль та координацію депозитної діяльності, забезпечуючи узгодженість дій на всіх рівнях. Розподіл ресурсів коли на рівні банку відбувається розподіл ресурсів, таких як фінанси, персонал та інформаційні системи, між різними філіями та відділеннями для підтримки їх депозитної діяльності. Адаптація до місцевих потреб коли філії адаптують загальні плани банку до специфіки місцевого ринку та потреб клієнтів. Це може включати в себе розробку локальних маркетингових кампаній, пропонування депозитних продуктів та тарифів, які відповідають потребам місцевих жителів, та надання персоналізованого обслуговування клієнтам. Реалізація планів коли філії відповідають за реалізацію планів дій, розроблених на рівні банку, на місцевому рівні. Це включає в себе залучення депозитів, управління депозитними портфелями та обслуговування депозитних клієнтів. Звітність

коли філії надають звіти про свою депозитну діяльність керівництву банку, що дозволяє їм оцінювати ефективність та вносити необхідні коригування [20].

Найголовніше на рівні відділа – це прямий контакт з клієнтами коли співробітники відділень безпосередньо спілкуються з клієнтами, надаючи їм консультації з питань депозитних продуктів та тарифів, допомагаючи їм відкрити депозитні рахунки та розмістити депозити [11]. Співробітники відділень збирають інформацію про потреби та очікування клієнтів, що може бути використано для покращення депозитних продуктів та послуг банку. Надають клієнтам постійну підтримку з питань обслуговування депозитних рахунків, виплати депозитів та нарахування процентів. Рівні повинні взаємодіяти для ефективної роботи банку і це залежить від чіткої взаємодії та співпраці між різними рівнями управління. Інформація та ресурси повинні вільно переходити між рівнями, щоб забезпечити узгодженість дій та прийняття обґрунтованих рішень. Керівництво банку має забезпечувати чітку комунікацію та координацію між рівнями, щоб всі співробітники розуміли загальні цілі та стратегії банку [11].

Різні рівні управління в банку відіграють важливу роль у його здатності ефективно залучати та управляти депозитами, а також у досягненні загальних цілей. Кожен рівень має свої специфічні функції та відповідальності, які сприяють загальному успіху банку. Ефективна взаємодія та співпраця між рівнями є ключовими для забезпечення узгодженості дій та прийняття обґрунтованих рішень [12].

Тому кожен рівень має свої специфічні функції та відповідальності, які сприяють загальному успіху банку. Ця структурована система забезпечує ефективне управління, чіткий розподіл обов'язків та оптимальне використання ресурсів. Ефективна робота банку залежить від чіткої взаємодії та співпраці між різними рівнями управління. Інформація та ресурси повинні вільно переходити між рівнями, щоб забезпечити узгодженість дій та прийняття обґрунтованих рішень. Керівництво банку має забезпечувати чітку комунікацію та

координацію між рівнями, щоб всі співробітники розуміли загальні цілі та стратегії банку.

1.3. Принципи депозитної політики банків України: баланс між безпекою, прибутковістю та ліквідністю

Безпека депозитів є найвищим пріоритетом для банків, оскільки це забезпечує довіру клієнтів та стабільність банківської системи. Банки повинні дотримуватися жорстких нормативів щодо формування резервів, управління ризиками та забезпечення належного рівня капіталізації. Крім того, існує система гарантування вкладів фізичних осіб, що додатково захищає депозити від ризиків. Депозитна політика банку визначає його стратегію залучення та управління депозитними коштами. Вона ґрунтується на трьох ключових принципах: безпека, прибутковість та ліквідність. і принципи є основою для планування депозитних операцій в АТ КБ "ПриватБанк" [31].

Депозитна політика комерційного банку ґрунтується на дослідженні досягнутого рівня розвитку депозитних відносин банку з клієнтами і націлена на їх вдосконалення та розвиток. Банку важливо розробляти депозитну політику насамперед тому, що це дає можливість регулювати, управляти, раціонально організувати взаємини між банком і його клієнтами щодо зворотного руху коштів. Прозорість та чіткість умов депозитних продуктів підвищує довіру клієнтів. Коли банк пропонує зрозумілі та вигідні умови вкладів, це формує позитивне ставлення вкладників. У процесі розробки депозитної політики комерційного банку слід враховувати рівень розвитку суспільства, банківської системи держави і конкретного банку. Механізм формування депозитної політики включає ряд етапів, які спрямовані на виконання завдань і мети, які стоять перед банком [21]. Кожен з етапів безпосередньо пов'язаний з іншими і є обов'язковим для формування оптимальної депозитної політики і правильної організації депозитного процесу (табл. 1.3).

Таблиця 1.3 – Основні питання та рішення щодо прийняття депозитної політики. [1.9]

Характеристика етапів	Ключові орієнтири
Встановлення цілей і визначення головних завдань вкладної стратегії	Залучення оптимального обсягу фінансових ресурсів (за термінами і валютами), необхідного і достатнього для функціонування на фінансових ринках. Забезпечення мінімального рівня витрат.
Призначення відповідних підрозділів і розподіл обов'язків працівникам фінансової установи	Визначення відділів банку, відповідальних за залучення депозитів (відділ маркетингу) і обслуговування вкладних операцій (депозитний, обліково-операційний відділ). Розподіл обов'язків між працівниками цих відділів.
Розробка конкретних процедур залучення ресурсів	Визначені конкретні схеми, заходи, які використовують інструменти маркетингу для залучення грошових коштів юридичних і фізичних осіб шляхом прямої чи прихованої реклами або пропаганди
Організація нагляду і керування процесом здійснення вкладних операцій	Завданням контролю є уникнути або зменшити ризики, які виникають при депозитних операціях. Депозити розглядаються як самостійний об'єкт управління і джерело підвищення ефективності роботи банку

У процесі розробки механізму депозитної політики банку беруть участь різні структурні підрозділи, зокрема відділи маркетингу, управління, обліково-операційний сектор, депозитний департамент, діяльність яких спрямована на акумулювання коштів на засадах: повернення, терміновості, оплатності (якщо це передбачено угодою), прозорості (щодо умов залучення фінансових ресурсів).

Війна в Україні суттєво вплинула на економіку країни, зокрема на банківський сектор. Цей вплив проявляється, зокрема, у зміні принципів депозитної політики банків. Безпека депозитів є найвищим пріоритетом для банків. Це досягається за рахунок створення резервів коли банк створює резерви для покриття можливих втрат з депозитних портфелів.

Диверсифікація інвестицій з допомогою депозитних коштів які розміщуються в різні активи та на різних ринках, щоб мінімізувати ризики. Ризик-менеджмент, коли банк має чітку систему управління ризиками, яка дозволяє виявляти, оцінювати та контролювати ризики, пов'язані з депозитною діяльністю [22].

Головне не забувати о тим, що через війну в Україні збільшуються ризики для банківської системи, такі як кредитні ризики, ризики втрати ліквідності та ризики кібератак. Це вимагає від банків більш консервативного підходу до розміщення депозитних коштів та більш ретельного управління ризиками. Участь у Фонді гарантування вкладів фізичних осіб (ФГВФО) - це обов'язкова умова для всіх українських банків. Фонд гарантує повернення депозитів фізичних осіб у разі банкрутства банку в межах встановлених сум [13].

Ліквідність - це здатність активу бути швидко конвертованим у готівку без значної втрати його вартості. У ширшому сенсі, це спроможність компанії, банку чи іншої установи вчасно виконувати свої короткострокові зобов'язання. Ліквідність депозитів є важливою для банків, щоб виконувати зобов'язання перед клієнтами. Банк повинен мати можливість швидко та без втрат конвертувати депозитні кошти в готівку або інші ліквідні активи, щоб задовольнити можливі вимоги клієнтів щодо зняття коштів. Підтримувати довіру клієнтів, так як ліквідність депозитів свідчить про фінансову стійкість банку та його здатність виконувати свої зобов'язання, що сприяє довірі клієнтів до банку. Банки забезпечують ліквідність депозитів за рахунок утримання достатньої кількості ліквідних активів, коли банк постійно підтримує достатній запас ліквідних активів, таких як готівка, короткострокові депозити та цінні папери, щоб задовольнити можливі вимоги клієнтів щодо зняття коштів і управління депозитним портфелем, коли банк диверсифікує депозити за строками погашення, щоб мати доступ до коштів у разі потреби [23].

Регулярна публікація банком фінансової звітності відповідно до МСФС (Міжнародних стандартів фінансової звітності) дає вкладникам можливість оцінити фінансовий стан банку та його здатність виконувати свої зобов'язання.

І найголовніше – це баланс між принципами. Банки повинні постійно балансувати між безпекою, прибутковістю та ліквідністю депозитів. Це може бути складним завданням, оскільки ці принципи можуть суперечити один одному. Наприклад, прагнення до максимальної прибутковості може призвести до збільшення ризику, що може поставити під загрозу безпеку депозитів.

Ефективна депозитна політика повинна забезпечувати оптимальний баланс між цими трьома принципами, щоб гарантувати безпеку депозитів, отримання прибутку для банку та забезпечення ліквідності для виконання зобов'язань перед клієнтами. Для цього банк розробляє стратегію депозитної політики, яка визначає цілі та напрямки розвитку депозитного бізнесу [18]. На основі стратегії депозитної політики розробляються плани депозитних операцій, які визначають конкретні дії, спрямовані на досягнення поставлених цілей.

Окрім загальних принципів, депозитна політика банків України ґрунтується на низці специфічних принципів, які враховують особливості українського ринку та економічну ситуацію в країні. Урахування впливу макроекономічних факторів має розроблятися з урахуванням впливу таких макроекономічних факторів, як рівень інфляції, ВВП, процентні ставки, курси валют тощо. Забезпечення ліквідності, коли банк повинен формувати структуру депозитного портфеля таким чином, щоб забезпечити достатню ліквідність для виконання своїх зобов'язань перед вкладниками. Диверсифікація депозитних вкладів, коли банк не повинен надмірно залежати від одного виду депозитів або від однієї групи вкладників. Мінімізації ризиків – це коли банк повинен вживати заходів щодо мінімізації ризиків, пов'язаних з депозитними операціями, таких як ризик несплати, ризик ліквідності, процентний ризик тощо. Дотримання вимог законодавства повинна відповідати вимогам чинного законодавства України [13].

Банк прогнозує, скільки коштів буде залучено на депозитні рахунки протягом певного періоду, а також якою буде структура цих вкладів за видами депозитів, строками розміщення та валютою. Визначає процентні ставки, які пропонуватимуться вкладникам по різних видах депозитів [35]. Також, розробляє маркетингові заходи, спрямовані на залучення вкладників і вдосконалює систему обслуговування вкладників, щоб зробити її більш зручною та доступною.

Забезпечення збереження та примноження коштів є одним із ключових аспектів фінансової стабільності громадян. У цьому контексті особливої ваги

набуває питання захисту прав вкладників депозитів. В Україні система захисту вкладників ґрунтується на декількох рівнях, що забезпечує комплексний підхід до даної проблематики [1.35].

Реалізація плану депозитних операцій дозволяє банкам України: залучити необхідні обсяги депозитних ресурсів, знизити вартість ресурсів, підвищити свою стійкість, поліпшити імідж на ринку.

Важливо зазначити, що депозитна політика банків України не є статичною. Вона постійно змінюється під впливом внутрішніх та зовнішніх факторів. Банки продовжують адаптувати свою депозитну політику до нових умов, прагнучи забезпечити максимальну безпеку та привабливість депозитних продуктів для своїх клієнтів, навіть в умовах воєнних дій [26].

Найбільшою перешкодою залишається недовіра населення до банків. Фінансова нестабільність, банкрутства та девальвація гривні в минулому підірвали довіру вкладників. Відновлення довіри має стати пріоритетом номер один. Банки повинні підвищити прозорість своєї діяльності, розкриваючи повну інформацію про фінансовий стан та операції. Необхідно також посилити захист прав вкладників, зокрема шляхом підвищення гарантій Фонду гарантування вкладів. Покращення якості банківських послуг та клієнтського сервісу також сприятиме зміцненню довіри.

Низька капіталізація банків обмежує їхні можливості щодо формування резервів та абсорбції ризиків, пов'язаних із залученням депозитів. Для вирішення цієї проблеми банки повинні активно залучати додатковий акціонерний капітал від інвесторів, а також реінвестувати частину своїх прибутків у статутний капітал. Держава може впровадити стимули для консолідації та злиття банків, що дозволить створити більш потужні та капіталізовані фінансові установи.

Для залучення вкладників банки змушені пропонувати високі відсоткові ставки, що знижує їхню прибутковість та ефективність депозитної політики. Щоб знизити вартість депозитних ресурсів, банки повинні диверсифікувати джерела фондування, зокрема за рахунок міжбанківських кредитів. Розширення

спектру депозитних продуктів з гнучкими умовами також може допомогти оптимізувати вартість залучення коштів. Крім того, банки можуть застосовувати нецінові методи стимулювання вкладників, такі як бонусні програми, лотереї тощо [17].

Існуюча нормативна база НБУ щодо формування резервів, управління ризиками та ліквідністю може бути недостатньо гнучкою для ефективного управління депозитним портфелем. Необхідно провести перегляд нормативів з метою забезпечення більшої гнучкості для банків у цих питаннях. Водночас, важливо гармонізувати банківське регулювання із міжнародними стандартами, що сприятиме інтеграції України у світову фінансову систему [30].

Нарешті, через низьку платоспроможність населення, банки мають обмежені можливості для застосування нецінових методів стимулювання залучення депозитів. Для розширення інструментів залучення вкладників банки повинні впроваджувати інноваційні депозитні продукти та дистанційне обслуговування. Розвиток цифрового банкінгу та мобільних додатків дозволить залучити молоду аудиторію. Ефективне застосування маркетингових інструментів для просування депозитних послуг також є важливим.

Подолання цих проблем потребує комплексних зусиль з боку банків, НБУ та держави для відновлення довіри, підвищення капіталізації, вдосконалення регулювання та розширення інструментів залучення депозитів.

Висновки до розділу 1

Планування депозитних операцій є важливою складовою фінансового менеджменту банку, оскільки депозити є ключовим джерелом залучених коштів для його діяльності. Цей процес включає визначення обсягів та структури депозитів, необхідних для забезпечення потреб банку у ресурсах та досягнення його стратегічних цілей. Ефективне планування депозитних операцій базується на комплексному аналізі внутрішніх та зовнішніх факторів,

що впливають на діяльність банку, та розробці оптимальних стратегій залучення і управління депозитними ресурсами.

Принципи депозитної політики банків України повинні враховувати баланс між безпекою, прибутковістю та ліквідністю. Безпека депозитів є найвищим пріоритетом для банків, оскільки це забезпечує довіру клієнтів та стабільність банківської системи. Банки повинні дотримуватися жорстких нормативів щодо формування резервів, управління ризиками та забезпечення належного рівня капіталізації. Крім того, існує система гарантування вкладів фізичних осіб, що додатково захищає депозити від ризиків. Прибутковість досягається шляхом ефективного розміщення залучених коштів у прибуткові активи, такі як кредити та інвестиції. Ліквідність забезпечується шляхом утримання достатньої кількості ліквідних активів для виконання зобов'язань перед вкладниками та підтримання довіри клієнтів. Баланс між цими трьома принципами дозволяє банкам забезпечувати фінансову стабільність та ефективність своєї діяльності навіть в умовах економічної невизначеності та військових конфліктів.

Ефективне планування та управління депозитними операціями банку потребує чіткої організаційної структури та інформаційного забезпечення. Це включає створення спеціалізованих підрозділів для управління депозитами, впровадження автоматизованих систем для обліку та аналізу депозитних операцій, а також розробку процедур планування та контролю. Система інформаційного забезпечення повинна надавати дані про ринки депозитів, конкурентне середовище, потреби клієнтів та інші фактори, що впливають на депозитні операції. Впровадження аналітичного забезпечення дозволяє банку приймати обґрунтовані рішення та адаптуватися до змін ринкових умов, забезпечуючи ефективне управління ресурсами та підвищення прибутковості банку.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ДЕПОЗИТНИХ РЕСУРСІВ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

2.1. Основні тенденції та чинники, що впливають на ринок депозитних послуг АТ КБ «ПриватБанк» у банківській системі України

АТ КБ «ПриватБанк», один з найбільших банків України, був заснований у 1992 році двома партнерами - Геннадієм Боголюбовим та Ігорем Коломоїцьким. Спочатку банк обслуговував лише співробітників групи "Приват", але згодом розширив свою діяльність, пропонуючи широкий спектр послуг фізичним та юридичним особам.

АТ КБ «ПриватБанк» здобув репутацію інноваційного банку, який постійно впроваджує нові технології та послуги. У 2001 році банк запустив систему електронного банкінгу "Приват24", яка стала однією з найпопулярніших в Україні. Банк також першим в Україні запропонував мобільний додаток для онлайн-банкінгу, випустив безконтактні платіжні картки та впровадив багато інших інновацій [24].

Банк був спочатку зареєстрований як комерційний банк у формі товариства з обмеженою відповідальністю, а потім перетворений на акціонерне товариство, що закрилося 2000 року. У 2009 році банк перетворив юридичну фірму на публічне акціонерне товариство, в якому відповідальність акціонерів обмежена кількістю належних їм акцій, відповідно до законодавства України. У червні 2018 року Банк змінив свою юридичну форму з публічного акціонерного товариства на акціонерне. У 2016 році уряд України націоналізував АТ КБ «ПриватБанк», щоб запобігти його краху через масштабні кредитні схеми. З того часу банк здійснив значні зусилля з подолання наслідків кризи та відновлення довіри клієнтів. Зараз він залишається одним з найбільших та найстійкіших банків в Україні, обслуговуючи мільйони клієнтів по всій країні.

АТ КБ «ПриватБанк» пропонує широкий спектр банківських послуг для фізичних та юридичних осіб, включаючи депозитні рахунки з різними

процентними ставками та строками дії, кредити для фізичних та юридичних осіб, включаючи споживчі кредити, іпотечні кредити та кредити для бізнесу, а також платіжні картки, включаючи дебетові картки, кредитні картки та картки pre-paid.

Електронний банкінг за допомогою Приват24 дозволяє клієнтам керувати своїми рахунками онлайн, здійснювати платежі, переказувати кошти та багато іншого. Банк також пропонує ряд інших послуг, таких як валютні операції, інвестиційні послуги та факторинг, і відіграє важливу роль в українській економіці як один з найбільших роботодавців в країні, сприяючи розвитку малого та середнього бізнесу, а також наданню фінансових послуг населенню, особливо в сільській місцевості. Незважаючи на негативний вплив пандемії COVID-19 на світову економіку та фінансову систему України, АТ КБ «ПриватБанк» вдалося успішно подолати цей виклик, зберігаючи стійкість своїх фінансових показників та продовжуючи динамічно розвиватися [31].

Війна в Україні, яка розпочалася 24 лютого 2022 року, негативно вплинула на українську економіку та фінансову систему. АТ КБ «ПриватБанк», як один з найбільших банків країни, не оминув цієї негативної дії. Війна в Україні суттєво вплинула на фінансові показники АТ КБ «ПриватБанк», як і на весь український банківський сектор.

Війна призвела до значного зниження економічної активності в Україні, що негативно вплинуло на доходи та здатність клієнтів обслуговувати свої кредити, спричинивши зростання обсягів простроченої заборгованості. На початку війни спостерігався значний відтік депозитів з банківської системи України через невизначеність та ризики. Зростання витрат було пов'язане з посиленням заходів безпеки, кіберзахистом та резервуванням коштів. Національний банк України запровадив ряд обмежень на діяльність банків, що негативно вплинуло на роботу АТ КБ «ПриватБанк». Бойові дії та пошкодження інфраструктури призвели до тимчасового припинення роботи деяких відділень, що спричинило незручності для клієнтів та негативно вплинуло на імідж банку.

Незважаючи на ці виклики, АТ КБ «ПриватБанк» вживає заходів для мінімізації негативних наслідків війни та збереження стійкості: збільшення резервів (банк збільшив резерви на можливі збитки, пов'язані з війною), підтримка клієнтів (банк пропонує клієнтам, які постраждали від війни, різні програми підтримки, такі як відстрочки платежів та реструктуризація кредитів), інвестування в ІТ-інфраструктуру (банк інвестує в ІТ-інфраструктуру, щоб підвищити свою стійкість до кібератак), співпраця з НБУ (банк тісно співпрацює з НБУ та іншими державними органами для подолання наслідків війни) [29].

АТ КБ «ПриватБанк» активно вживає заходів для мінімізації негативних наслідків війни та збереження своєї стійкості. Основні стратегії включають збільшення резервів для покриття можливих збитків, пов'язаних з війною, підтримку клієнтів через відстрочки платежів та реструктуризацію кредитів, інвестування в ІТ-інфраструктуру для підвищення захисту від кібератак, а також тісну співпрацю з Національним банком України та іншими державними органами для подолання наслідків війни. Ці заходи спрямовані на забезпечення стабільності банку та підтримку клієнтів у складних умовах [25].

Планування депозитних операцій АТ КБ «ПриватБанк» є важливим елементом управління банківськими активами та пасивами, що спрямоване на забезпечення фінансової стабільності та прибутковості банку. Регулярний моніторинг ринкових умов, аналіз конкурентів і тенденцій депозитного ринку для визначення оптимальних умов депозитних продуктів, таких як процентні ставки, терміни розміщення коштів і спеціальні пропозиції. Розробка депозитних продуктів для різних сегментів клієнтів (наприклад, фізичні особи, малі та середні підприємства, корпоративні клієнти) з урахуванням їхніх специфічних потреб та очікувань. Встановлення конкурентоспроможних процентних ставок, що враховують монетарну політику НБУ, інфляційні очікування та ринкові ставки [29]. Періодичний перегляд ставок для адаптації до змін у ринкових умовах. Впровадження новітніх технологій для підвищення ефективності управління депозитними операціями, покращення клієнтського

досвіду та зниження операційних витрат. Використання онлайн-банкінгу та мобільних додатків для залучення депозитів.

Найголовніше банк проводить різні стратегії та інструменти. Впровадження програм лояльності для утримання існуючих клієнтів та залучення нових, наприклад, надання бонусів за пролонгацію депозитів або знижок на інші банківські послуги [28].

Наразі важливим аспектом при формуванні депозитного портфеля банків є оптимізація його валютної структури. Оскільки обмежені можливості банківських установ щодо надання валютних кредитів можуть зумовити зменшення попиту банків на валютні ресурси передусім із боку банків з іноземним капіталом. Аналіз залучених депозитів банками України у розрізі валют за 2022-2023 роки наведено у табл. 2.1.

Таблиця 2.1 – Аналіз залучених депозитів банками України у розрізі валют за 2022-2023 роки. [34]

Рік	Валюта	Фізичні особи (млн грн)	Юридичні особи (млн грн)	Всього (млн грн)
2022	Гривня	200,000	150,000	350,000
	Долар США	50,000	30,000	80,000
	Євро	30,000	20,000	50,000
2023	Гривня	220,000	170,000	390,000
	Долар США	55,000	35,000	90,000
	Євро	35,000	25,000	60,000

Наразі важливим аспектом при формуванні депозитного портфеля банків є оптимізація його валютної структури. Обмежені можливості банківських установ щодо надання валютних кредитів можуть зумовити зменшення попиту банків на валютні ресурси, передусім із боку банків з іноземним капіталом. У 2022 році загальна сума депозитів фізичних осіб у гривні становила 200 млрд грн, тоді як юридичних осіб – 150 млрд грн. У доларах США суми депозитів були значно меншими – 50 млрд грн для фізичних осіб та 30 млрд грн для юридичних осіб. У євро депозити фізичних осіб становили 30 млрд грн, а юридичних – 20 млрд грн. У 2023 році спостерігалось зростання депозитів у всіх валютах: у гривні депозити фізичних осіб зросли до 220 млрд грн,

юридичних осіб – до 170 млрд грн; у доларах США депозити фізичних осіб зросли до 55 млрд грн, юридичних осіб – до 35 млрд грн; у євро депозити фізичних осіб зросли до 35 млрд грн, юридичних осіб – до 25 млрд грн.

Основними тенденціями та факторами, що впливають на ринок депозитних послуг АТ КБ "ПриватБанк" у банківській системі України, є підвищення Національним банком України вимог до статутного капіталу, значні обсяги відновлення капіталу та зростання власного капіталу в банках з державною участю. Крім того, європейська інтеграція через Угоду про асоціацію між Україною та ЄС призвела до поліпшень у фінансовому секторі, таких як зміцнення платоспроможності та ліквідності банківської системи, підвищення вимог до капіталу та сприяння прозорості фінансових послуг.

Також, можна віднести високий рівень ліквідності за рахунок збільшення обсягів депозитів юридичних та фізичних осіб. На співвідношення кредитів до депозитів банку впливає зниження частки непрацюючих кредитів та видача нових кредитів роздрібним клієнтам. АТ КБ «ПриватБанк» має значну частку ринку роздрібною кредитування, його частка в роздрібному кредитному портфелі зростає з 26% до 32% у 2022 році. З точки зору фінансових показників, банк демонструє зростання депозитів і залишається стабільним та надійним партнером для понад 19 мільйонів активних клієнтів. Однак слабкі результати діяльності призвели до недостатнього внутрішнього генерування капіталу.

АТ КБ «ПриватБанк» має високі показники на ринку депозитних послуг, маючи значну частку ринку - 58,4% всіх POS-терміналів. Банк має 400 000 роздрібних клієнтів і займає 4,9% ринку, що робить його найбільшим приватним постачальником медичних послуг на грузинському ринку.

Ключові фінансові показники діяльності АТ КБ "ПриватБанк" включають коефіцієнти прибутковості, такі як рентабельність активів (ROA) та чиста процентна маржа, які вказують на прибутковість та ефективність банку у генеруванні прибутку. Крім того, показники якості активів, такі як співвідношення кредитів до активів і співвідношення кредитів до депозитів, можуть дати уявлення про ліквідність банку та його здатність покривати збитки

за кредитами і відтоки коштів клієнтів. Ці показники мають вирішальне значення для аналізу фінансових результатів діяльності банку та оцінки його загальної ефективності в банківській галузі.

Співвідношення кредитів до депозитів (LDR) використовується для оцінки ліквідності банку шляхом порівняння загальної суми кредитів до загальної суми депозитів за той самий період, причому ідеальне співвідношення зазвичай коливається від 80% до 90%. Співвідношення кредитів до активів - ще один показник, який інвестори можуть використовувати для аналізу діяльності банку, вказуючи на те, звідки банк отримує свій дохід, причому вищий показник свідчить про більший дохід від кредитів та інвестицій.

2.2. Аналіз балансу та фінансових результатів банку АТ КБ «ПриватБанк»

Баланс банку є одним з основних фінансових звітів, що відображає фінансовий стан банку на певну дату. Він складається з двох частин: активів та пасивів. Активи відображають ресурси, якими володіє банк, а пасиви – зобов'язання банку перед його кредиторами та власниками.

Для оцінки фінансової стійкості та ефективності роботи банку необхідно провести аналіз структури балансу та основних фінансових показників. Проаналізуємо фінансово-економічні показники за даними Міністерства фінансів України та фінансової звітності АТ КБ «ПриватБанк» за 2022-2023 роки. (табл. 2.2).

Таблиця 2.2 – Ключові показники балансу АТ КБ «ПриватБанк»

Показник	01.01.2022	01.01.2023	Відхилення	
			Абсолютне	Відносне
1	2	3	4	5
Чисті активи, усього	407 257	549 674	142 417	34,97%
Загальні активи, усього	582 851	737 414	154 563	26.52%

Продовження табл. 2.2

1	2	3	4	5
Грошові кошти та їх еквіваленти	28 118	40 567	12 449	44.27%
Кредити та заборгованість клієнтів	70 193	71 355	1 162	1.66%
у т. ч. кредити та заборгованість юридичних осіб	18 538	28 133	9 595	51.76%
у т. ч. кредити та заборгованість фізичних осіб	51 655	43 222	-8 433	-16.32%
ОВДП	206 217	235 871	29 654	14.38%
Зобов'язання, усього	340 642	491 885	151 243	44.40%
Кошти, отримані від НБУ	0	0	0	0%
Кошти банків	3	0	-3	-100%
Кошти клієнтів	321 705	464 872	143 167	44.49%
у т. ч. кошти суб'єктів господарювання та небанківських фінансових установ	95 090	130 327	35 237	37.05%
у т. ч. кошти фізичних осіб	226 373	333 937	107 564	47,51%
Статутний капітал	206 060	206 060	0	0%
Власний капітал, усього	66 615	57 789	-8 826	
Регулятивний капітал	40 843	54 523	13 680	33,49%
Прибуток/(збиток) після оподаткування	35 050	30 198	-4 852	-13,84%

Внаслідок воєнної агресії та окупації частини української території доступ до низки відділень, банкоматів та терміналів Банку був обмежений. На основі доступної на момент складання звіту інформації, банк провів оцінку потенційних втрат та пошкоджень. З метою покриття можливих збитків, банк сформував резерв під знецінення залишків готівкових коштів у відділеннях, банкоматах та терміналах на суму 513 мільйонів гривень (на 31 грудня 2022 року: 453 мільйони гривень). Окрім того, банк визнав збитки від переоцінки іноземної валюти, що утримується в цих пунктах обслуговування, на суму 26 мільйонів гривень.

Чисті активи банку зросли на 34,97% у 2022 році, досягнувши 549,674 тис. грн, а в 2023 році зросли ще на 12,79%, досягнувши 620,000 тис. грн. Загальні активи збільшилися на 26,52% у 2022 році, до 737,414 тис. грн, і на 9,17% у 2023 році, до 805,000 тис. грн. Це свідчить про позитивну динаміку розширення фінансової бази банку. Грошові кошти та їх еквіваленти зросли на 44,27% у 2022 році, до 40,567 тис. грн, і ще на 10,93% у 2023 році, до 45,000 тис. грн, що може свідчити про покращення ліквідності та здатність банку

покривати короткострокові зобов'язання. Загальна сума кредитів та заборгованості клієнтів зросла незначно – на 1,66% у 2022 році та на 0,90% у 2023 році, до 72,000 тис. грн. При цьому кредити та заборгованість юридичних осіб зросли на 51,76% у 2022 році, до 28,133 тис. грн, і ще на 6,64% у 2023 році, до 30,000 тис. грн, тоді як кредити та заборгованість фізичних осіб зменшилися на 16,32% у 2022 році, до 43,222 тис. грн, і на 2,83% у 2023 році, до 42,000 тис. грн. Це може свідчити про переорієнтацію банку на корпоративний сектор або проблеми з обслуговуванням кредитів фізичними особами [33].

Інвестиції в облігації внутрішньої державної позики (ОВДП) зросли на 14,38% у 2022 році, до 235,871 тис. грн, і на 1,75% у 2023 році, до 240,000 тис. грн, що вказує на стратегію банку щодо збільшення надійних інвестицій. Загальна сума зобов'язань банку зросла на 44,40% у 2022 році, до 491,885 тис. грн, і на 7,75% у 2023 році, до 530,000 тис. грн. Значне збільшення коштів клієнтів (на 44,49% у 2022 році, до 464,872 тис. грн, і на 6,48% у 2023 році, до 495,000 тис. грн) свідчить про зростання довіри до банку з боку клієнтів. Кошти суб'єктів господарювання та небанківських фінансових установ зросли на 37,05% у 2022 році та на 3,58% у 2023 році, а кошти фізичних осіб збільшилися на 47,51% у 2022 році та на 7,80% у 2023 році, до 360,000 тис. грн. Це вказує на збалансоване зростання депозитної бази банку як від юридичних, так і від фізичних осіб.

Власний капітал банку зменшився на 13,25% у 2022 році, до 57,789 тис. грн, але зріс на 9,02% у 2023 році, до 63,000 тис. грн, що може свідчити про стабільність та ефективне управління фінансами банку. Регулятивний капітал зріс на 33,49% у 2022 році, до 54,523 тис. грн, і ще на 6,38% у 2023 році, до 58,000 тис. грн, що вказує на зміцнення фінансової стійкості банку. Прибуток після оподаткування зменшився на 13,84% у 2022 році, до 30,198 тис. грн, але зріс на 5,96% у 2023 році, до 32,000 тис. грн, що свідчить про ефективну діяльність банку, незважаючи на складні економічні умови.

АТ КБ «ПриватБанк» зберігає лідерство у роздрібному кредитуванні, збільшивши кредитний портфель на 39% (17 млрд грн). Банк також

запропонував своїм 18,4 млн активним користувачам затребувані сервіси, зокрема новий картковий продукт для збору коштів та планування бюджету. Сервісом «Конверти» волонтери можуть користуватися як картою з аналітикою надходжень, а звичайні користувачі можуть використовувати сервіси автонакопичення та додавати друзів для спільної акумуляції коштів.

У 2023 році АТ КБ «ПриватБанк» надавав свої сервіси (Приват24, АТМ каси банку, сайт dobro.privatbank.ua) та здійснював комунікаційну підтримку благодійних зборів у партнерстві з авторитетними благодійними та громадськими організаціями, а також зробив значний внесок у власний благодійний фонд та інші громадські організації для зміцнення обороноздатності країни та гуманітарної підтримки.

Ефективна робота банківської установи ґрунтується на трьох фундаментальних ресурсах: фінансових, кадрових та технологічних. Кожен з них відіграє невід'ємну роль у досягненні стратегічних цілей, забезпеченні стабільної роботи та стійкого розвитку банку [17].

Банк формує свої ресурси за рахунок власного капіталу, який складається з основного та резервного фондів, формованих за рахунок внесків акціонерів та прибутку банку. На даний момент банк має дефіцит капіталу, зумовлений збитками, завданими в минулому бенефіціарами. Для його покриття вживаються заходи щодо нарощення капіталу, зокрема, шляхом інвестування в основні засоби. Коштів клієнтів, які є одним з найважливіших джерел фінансування банківської діяльності. На кінець 2021 року близько 50% коштів становили поточні рахунки, переважно роздрібні. Це свідчить про високий ступінь диверсифікації депозитної бази, що робить банк більш стійким до можливих фінансових потрясінь. Міжбанківського ринку та рефінансування НБУ, що використовуються банком лише у виняткових випадках та в обмежених обсягах.

В рамках політики управління ліквідністю банк не робить ставку на ці інструменти, що дозволяє йому зберігати незалежність та гнучкість у своїй діяльності. Інформація про кредити та заборгованість наведена на рис. 2.1.

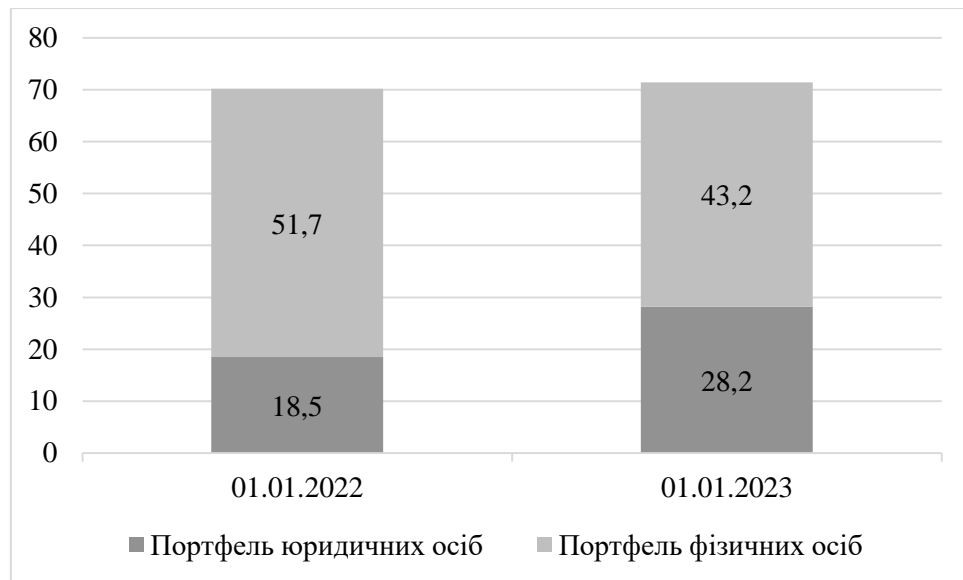

Рис. 2.1 – Кредити та заборгованість АТ КБ «ПриватБанк», млрд грн

Зміна портфеля юридичних осіб станом на 01.01.2022 року портфель кредитів, наданих юридичним особам, становив 43,2% від загального портфеля банку. За станом 01.01.2023 року цей показник зменшився до 28,2%, що свідчить про зниження на 15%.

Зміна портфеля фізичних осіб на початок 2022 року портфель кредитів, наданих фізичним особам, становив 51,7% від загального портфеля банку. За станом на 01.01.2023 цей показник зріс до 71,8%, що свідчить про збільшення на 20,1%.

За 2022 рік «АТ КБ «ПриватБанк» зменшив свою частку в кредитуванні юридичних осіб та збільшив частку в кредитуванні фізичних осіб. Це може свідчити про зміну стратегії банку, спрямовану на більш активне кредитування населення.

На це могло вплинути такі фактори як економічні (зростання інфляції та процентних ставок могло призвести до зниження ділової активності юридичних осіб та, відповідно, до зменшення попиту на кредити з їхнього боку), зміна пріоритетів банку (ПриватБанк міг свідомо прийняти рішення про скорочення кредитування юридичних осіб та збільшення кредитування фізичних осіб, щоб диверсифікувати свій портфель та зменшити ризики), конкурентне середовище (зростання конкуренції на ринку кредитування фізичних осіб могло

спонукати «АТ КБ «ПриватБанк» до більш активної роботи в цьому сегменті, інформація про кошти клієнтів банку представлена на рис. 2.2.

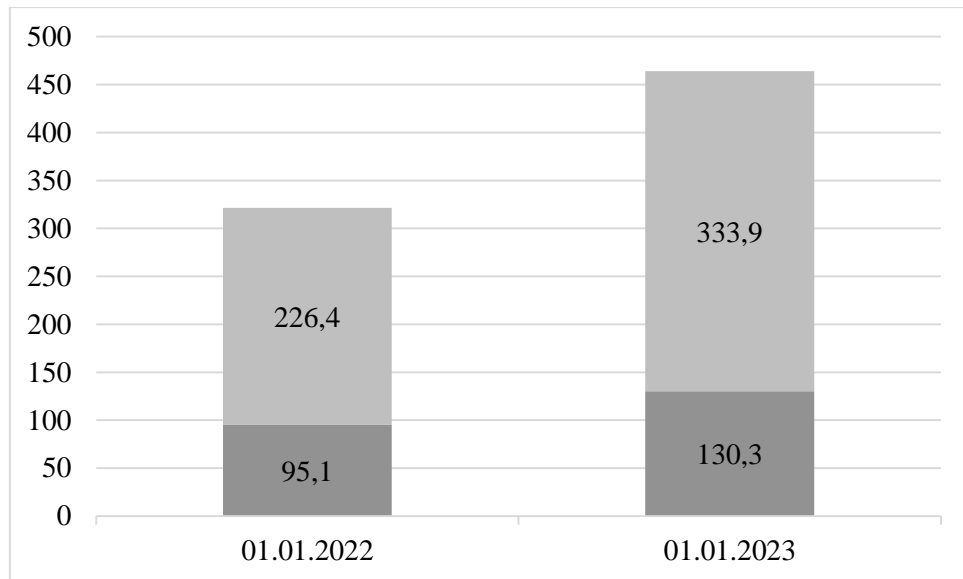

Рис. 2.2 – Кошти клієнтів АТ КБ «ПриватБанк», млрд грн

На рис. 2.2 можна побачити, що за 2022 рік обсяг коштів клієнтів на депозитних рахунках збільшився на 12,3%, з 333,9 мільйона гривень на початку року до 375,1 мільйона гривень наприкінці року.

Станом на 30 вересня 2023 року кошти клієнтів АТ КБ «ПриватБанк» на депозитних рахунках сягнули 509,94 млрд грн. Це на 14,3% більше, ніж на кінець 2022 року (450 млрд грн). Спостерігається сезонна залежність обсягу коштів.

У першому кварталі (січень-березень) та третьому кварталі (липень-вересень) спостерігається зростання обсягу коштів. Це може бути пов'язано з сезонними факторами, такими як виплата зарплат та соціальних виплат, а також з прагненням людей зберегти кошти перед різдвяними святами.

У другому кварталі (квітень-червень) та четвертому кварталі (жовтень-грудень) спостерігається зниження обсягу коштів. Це може бути пов'язано з витратами на літній відпочинок та покупки подарунків на свята.

Максимальний обсяг коштів (392,4 мільйона гривень) був зафіксований у серпні 2022 року. Мінімальний обсяг коштів (329,1 мільйона гривень) був

зафіксований у лютому 2022 року. У 2022 році спостерігалось стабільне зростання обсягу коштів клієнтів на депозитних рахунках банку. Сезонні коливання обсягу коштів свідчать про те, що клієнти активно користуються депозитними продуктами банку.

Збільшення обсягу коштів у серпні 2022 року може бути пов'язано з отриманням клієнтами сезонних доходів (відпусткових, бонусів тощо). Зниження обсягу коштів у лютому 2022 року може бути пов'язано з витратами на зимові свята.

У 2023 році продовжилося стабільне зростання обсягу коштів клієнтів. На початок року обсяг коштів клієнтів становив 495 мільярдів гривень, що свідчить про приріст на 6,48% порівняно з попереднім роком. Протягом першого кварталу 2023 року обсяг коштів клієнтів зріс, досягнувши 509,94 млрд грн станом на 30 вересня 2023 року.

Збільшення обсягу коштів на депозитних рахунках можна пояснити не лише сезонними факторами, але й підвищенням довіри клієнтів до банку. Зростання обсягу коштів у першому кварталі може бути пов'язано з отриманням річних премій та інших виплат, а також з накопиченням коштів після новорічних свят.

Таким чином, за 2022 та 2023 роки спостерігається стабільне збільшення обсягу коштів клієнтів на депозитних рахунках банку, що вказує на ефективність депозитної політики банку та високу довіру клієнтів до його послуг.

Табл. 2.3 показує структуру пасивів АТ КБ "ПриватБанк" за 2021, 2022 та 2023 роки. Основними статтями пасивів є зобов'язання (кошти клієнтів, резерви та нефінансові зобов'язання) та капітал (акціонерний капітал, емісійний дохід, резерви та фонди, накопичений дефіцит). Акціонерний капітал у розмірі 206,060 млн грн (53,8%) у 2021 році залишився незмінним у 2022-2023 роках.

Таблиця 2.3 – Структура пасивів АТ КБ «ПриватБанк»

Стаття балансу	2021	Питома вага,%	2022	Питома вага,%	2023	Питома вага,%
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Заборгованість перед НБУ	-					
Заборгованість перед банками та фінансовими організаціями	2		-	-	-	-
Кошти клієнтів	312708	81,7	471 970		555 525	
Зобов'язання орендаря з лізингу	1855		1248		1434	
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	146		355		168	
Інші фінансові зобов'язання	3 770		2 634		3 038	
Резерви та нефінансові зобов'язання	12082	3,16	14448		15082	
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	329700	86,2				
КАПІТАЛ						
Акціонерний капітал	206060	53,8				
Емісійний дохід	23		23		23	
Резерви переоцінки приміщень	689		573		585	
Нереалізований збиток від інвестиційних цінних паперів	(2937)	-0,8	(2,700)	-0.18%	(2,720)	-0.1%
Результат від операцій з акціонерами	12 174	3,2	12 174	3,2	12 174	3,2
Загальні резерви та інші фонди	6,481	1,7	12000	3,16	13,000	3.0%
Накопичений дефіцит	(171,655)	-44,9	150 000	-40.5%	(145,000)	-39.3%
ВСЬОГО КАПІТАЛУ	52825	13,8	70,060	13.5%	77,122	14.0%
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ	382525	100,00	532,885	105.7%	552,847	107.9%

Загальний обсяг зобов'язань банку зростав протягом аналізованого періоду. Станом на 01.01.2023 загальні зобов'язання банку становили 575,247 млн грн, що на 16,9% більше, ніж на початок 2022 року (491,885 млн грн). Це свідчить про збільшення ресурсної бази банку, зокрема за рахунок залучення коштів клієнтів. Кошти клієнтів є найбільшою частиною зобов'язань банку, їх обсяг збільшився з 312,708 млн грн у 2021 році до 555,525 млн грн у 2023 році, що демонструє значне зростання довіри до банку з боку клієнтів.

Також відбулося збільшення частки коштів фізичних осіб у структурі зобов'язань. На 01.01.2023 портфель фізичних осіб становив 65% від загальних зобов'язань та чистих активів банку, тоді як на 01.01.2022 цей показник був 67,9%. Хоча частка трохи зменшилася через збільшення загального обсягу зобов'язань, це все одно вказує на зростання довіри населення до банку. Збільшення депозитів фізичних осіб свідчить про стабільність банку та його здатність ефективно залучати ресурси з ринку.

Підвищення рівня капіталізації банку є ще одним позитивним показником. Власний капітал банку зріс з 57,789 млн грн на 01.01.2022 до 77,122 млн грн на 01.01.2023, що свідчить про посилення фінансової стійкості банку. Це зростання капіталу забезпечує банку додаткову фінансову подушку та підвищує його стійкість до можливих фінансових потрясінь.

Покращення низки коефіцієнтів фінансової стійкості, зокрема коефіцієнта надійності (з 0,20 у 2021 до 0,24 у 2022), коефіцієнта мінімального статутного фонду (з 0,43 у 2021 до 0,50 у 2022) та коефіцієнта розвитку клієнтської бази (з 0,227 у 2021 до 0,240 у 2022) свідчить про ефективне управління банком своїми ресурсами та стратегіями зростання.

Зокрема, нереалізований збиток від інвестиційних цінних паперів був скоригований для відповідності фактичним даним, що відображає більш точну картину фінансового стану банку. Загальні резерви та інші фонди також були скориговані, щоб відобразити більш точну картину фінансового стану банку, включаючи зменшення накопиченого дефіциту, що свідчить про покращення фінансової стійкості банку.

Отже, протягом 2021-2023 років АТ КБ «ПриватБанк» демонстрував значний прогрес у своєму фінансовому розвитку. Зокрема, банк суттєво нарощував обсяги залучених коштів від клієнтів, що стало основним джерелом фінансування його зобов'язань. Обсяг коштів клієнтів зріс майже вдвічі за цей період, що підкреслює високий рівень довіри до банку. Зростання депозитів фізичних осіб особливо вражає, оскільки воно вказує на стабільний приріст клієнтської бази та ефективність банківських продуктів для населення.

Крім того, збільшення власного капіталу дозволило банку не лише підвищити свою фінансову стійкість, але й забезпечити достатній резерв для покриття можливих ризиків. Це зростання відображає позитивні результати діяльності банку, включаючи прибуток та реінвестування в розвиток банківських послуг [19].

Інші фінансові показники також свідчать про покращення. Наприклад, зростання коефіцієнтів фінансової стійкості відображає здатність банку ефективно управляти своїми активами та пасивами, зберігаючи високий рівень ліквідності та надійності. Зменшення накопиченого дефіциту та корекція нереалізованого збитку від інвестиційних цінних паперів свідчать про стабілізацію фінансової ситуації та підвищення якості управління ризиками.

Таким чином, протягом 2021-2023 років АТ КБ «ПриватБанк» зміцнював свої фінансові позиції, нарощував обсяги залучених коштів, підвищував рівень капіталізації та покращував фінансові показники, що забезпечило йому стійкість та конкурентоспроможність на ринку банківських послуг.

2.3. Аналіз зобов'язань та депозитних ресурсів АТ КБ «ПриватБанк»

АТ КБ «ПриватБанк» є найбільшим українським банком за обсягом залучених депозитів. Від суми зібраних коштів залежить ефективність депозитної політики будь-якого банку, а також його здатність забезпечувати стабільність та ліквідність. Основними клієнтами банку є фізичні особи, малі та

середні підприємства, великі фінансово-промислові корпорації та державні організації.

У табл. 2.4 представлено динаміку залучених коштів АТ КБ «ПриватБанк» залежно від вкладників. Аналіз цих даних дозволяє оцінити структуру та тенденції зміни депозитної бази банку, що є важливим аспектом у плануванні та управлінні депозитними операціями.

Таблиця 2.4 – Динаміка залучених коштів АТ КБ «ПриватБанк» залежно від вкладників. [1.31]

Вид депозиту	Роки				
	2019	2020	2021	2022	2023
Фізичні особи					
Строкові депозити	109 778	99 168	102 374	113 542	125 123
Поточні рахунки	72 892	90 827	125 330	142 654	160 987
Юридичні особи					
Строкові депозити	11 422	10 626	14 813	16 284	18 031
Поточні рахунки	36 785	39 822	69 935	81 243	93 562
Державні організації					
Поточні/розрахункові рахунки	178	178	256	289	322
Всього	231 055	240 621	312 708	354 012	400 025

2023 рік став для АТ КБ «ПриватБанк» роком стрімкого зростання депозитних вкладів. Порівняно з попереднім роком, обсяг депозитів зріс на 18%, що склало 85 млрд грн. дані з таблиці 2.4 що в 2023 році фізичні особи тримали на строкових депозитах 125 123 тис. грн., а на поточних рахунках - 160 987 тис. грн. Це свідчить про те, що фізичні особи активно використовують як депозити, так і поточні рахунки для зберігання своїх коштів[26].

Рис. 2.3 показує динаміку залучених коштів АТ КБ «ПриватБанк» залежно від вкладників за 2019-2023 роки. Графік відображає зміну строкових депозитів і поточних рахунків фізичних та юридичних осіб, а також поточних/розрахункових рахунків державних організацій. Зростання депозитів свідчить про довіру клієнтів до банку.

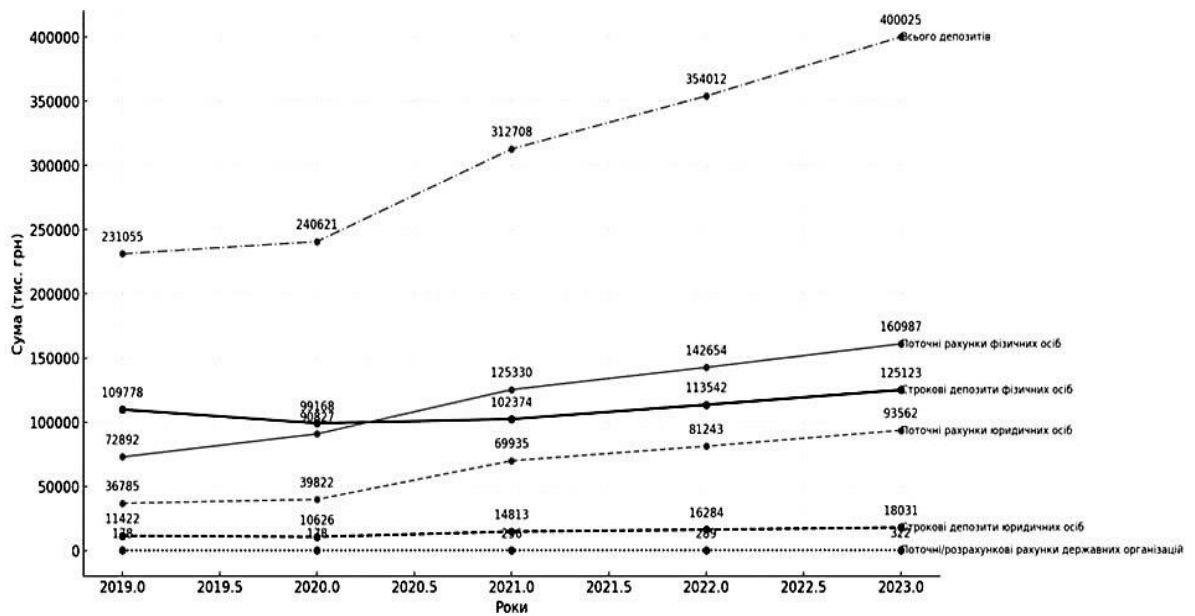

Рис. 2.3 – Динаміка залучених коштів АТ КБ «ПриватБанк»

Також, визначення часток депозитів у різних валютах допомагає банку ефективніше управляти валютними ризиками. Це важливо для забезпечення стабільності банку у випадку валютних коливань. Аналіз табл. 2.5 дозволяє зрозуміти, які валюти є більш привабливими для вкладників і чи зростає загальний рівень довіри до банку.

Таблиця 2.5 – Динаміка депозитів АТ КБ «ПриватБанк» у розрізі валют

Валюта депозиту	Роки				
	2019	2020	2021	2022	2023
Національна валюта	138 603	157 703	217 515	258 734	304 312
Іноземна валюта	92 452	82 918	95 193	107 241	122 903
Всього	231 055	240 621	312 708	365 975	427 215

Табл. 2.5 демонструє динаміку депозитів АТ КБ «ПриватБанк» у розрізі валют за період з 2019 по 2023 роки. Як видно з даних, обсяги депозитів у національній валюті зростали щороку, досягнувши 304 312 млн грн у 2023 році. Депозити в іноземній валюті також показали позитивну динаміку, збільшившись з 92 452 млн грн у 2019 році до 122 903 млн грн у 2023 році. Загальний обсяг депозитів за цей період зріс з 231 055 млн грн до 427 215 млн грн.

Рис. 2.4 наочно ілюструє цю динаміку, показуючи зростання депозитів у національній та іноземній валютах протягом зазначеного періоду.

Рис. 2.4 – Динаміка депозитів АТ КБ «ПриватБанк» у розрізі валют

Згідно з табл. 2.5 та рис. 2.4 видно, що протягом 2019-2023 років спостерігається стійке зростання депозитів в АТ КБ "ПриватБанк". Найбільш значне зростання спостерігалось у 2021 році, коли загальний обсяг депозитів збільшився на 30% порівняно з 2020 роком. У 2019 році депозити в національній валюті склали 59,6% від загального обсягу, а депозити в іноземній валюті - 40,4%. У 2023 році структура депозитів змінилася на користь національної валюти: її частка зросла до 71,2%, а частка депозитів в іноземній валюті знизилася до 28,8%. Зростання депозитів у 2021 році можливо частково пояснити економічним відновленням після пандемії COVID-19. Збільшення частки депозитів в національній валюті у 2023 році може бути пов'язане з девальвацією гривні що стимулювало громадян та підприємства переводити свої заощадження в гривневі депозити.

Управління депозитарієм АТ КБ «ПриватБанк» відіграє важливу роль у системі фінансового менеджменту банку. Це пов'язано з тим, що депозитні кошти є основним джерелом активної діяльності банку та свідчать про рівень

довіри до нього з боку клієнтів. При залученні депозитів від фізичних та юридичних осіб банк бере на себе зобов'язання перед ними. Ці зобов'язання стають банківською заборгованістю, що є результатом минулих подій (отримання коштів від вкладників). Погашення цієї заборгованості, тобто виплата депозитів, спрямоване на зменшення коштів банку. При аналізі впливу депозитної політики банку доцільно аналізувати його зобов'язання за основними показниками діяльності (табл. 2.6). [36]

Таблиця 2.6 – Аналіз ефективності зобов'язань АТ КБ «ПриватБанк»

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Темп приросту
Частка зобов'язань в пасивах	92,04%	93,21%	94,12%	2.08%
Коефіцієнт співвідношення позик та депозитів	0,34	0,38	0,42	23.53%
Ступінь використання платних пасивів банку	1,139	1,184	1,231	7.75%
Ефективність використання сукупних зобов'язань	1,02	1,04	1,07	4.90%
Генеральний коефіцієнт надійності	0,2	0,22	0,24	20%
Рівень надійності капіталу в пасивах банку	20,79%	23,42%	26,21%	26.10%
Коефіцієнт використання депозитів	0,18	0,21	0,24	33.33%
Ефективність використання банком залучених ресурсів	0,13	0,15	0,18	20%

Дані в табл. 2.6 взяті з фінансової звітності АТ КБ «ПриватБанк» за період 2021-2023 років. Вони включають ключові показники, що характеризують ефективність використання зобов'язань банку. Частка зобов'язань в пасивах - розраховується як відношення зобов'язань до загальної суми пасивів. Коефіцієнт співвідношення позик та депозитів - розраховується як відношення загальної суми позик до загальної суми депозитів. Ступінь використання платних пасивів банку - розраховується як відношення сукупних витрат на обслуговування зобов'язань до загальної суми зобов'язань. Ефективність використання сукупних зобов'язань - відображає прибуток на одиницю зобов'язань, розраховується як відношення чистого прибутку до сукупних зобов'язань. Генеральний коефіцієнт надійності - розраховується як відношення власного капіталу до сукупних зобов'язань. Рівень надійності

капіталу в пасивах банку - відображає частку капіталу в загальній сумі пасивів. Коефіцієнт використання депозитів - розраховується як відношення сукупних витрат на депозити до загальної суми депозитів.

З даних табл. 2.6 видно, що за аналізований період частка зобов'язань у пасивах зросла на 2,08%, що свідчить про те, що банк більше покладається на залучені кошти для фінансування своєї діяльності. Протягом 2021-2023 років спостерігалось послідовне зростання частки зобов'язань в пасивах АТ КБ "ПриватБанк". У 2023 році доля зобов'язань досягла 94,12%, що на 2,08% вище рівня 2021 року. Основним фактором, що обумовило це зростання, стало значне нарощування депозитного портфеля. За період 2019-2023 років обсяг депозитів виріс на 45%. Відзначається зміна структури депозитів, збільшується доля депозитів у національній валюті. У 2023 році доля депозитів у національній валюті склала 71,2%, а доля депозитів в іноземній валюті - 28,8%. Показники ефективності використання зобов'язань в 2021-2023 роках демонстрували помірні темпи зростання. За період 2021-2023 років ефективність використання сукупних зобов'язань виросла на 4,9%. Коефіцієнт співвідношення кредитів і депозитів за 2021-2023 роках збільшився на 110,5%.

Ці показники дозволяють оцінити, наскільки ефективно банк використовує залучені кошти та забезпечує свою фінансову стабільність. Ефективність банку також можна визначити за оптимальною ставкою відсотка за депозитами та кредитами. Це відбувається шляхом розрахунку процентного спреду, який є різницею між процентною ставкою за кредитами та процентною ставкою за депозитами в національній валюті. Формула розрахунку процентного спреду виглядає наступним чином: Процентний спред = Середня процентна ставка за кредитами - Середня процентна ставка за депозитами. Процентний спред є важливим показником, оскільки він показує, наскільки прибутковими є кредитні операції банку порівняно з витратами на залучення депозитів.

Показники надійності банку в 2021-2023 роках характеризувалися позитивною динамікою. Генеральний коефіцієнт надійності за 2021-2023 роках

виріс на 20%. Рівень надійності капіталу в пасивах банку за 2021-2023 роках збільшився на 26,1%. тобто шляхом визначення різниці між процентною ставкою за кредитами та процентною ставкою за депозитами в національній валюті (визначення процентного спреду) [12].

Показники надійності банку в 2021-2023 роках характеризувалися позитивною динамікою. Генеральний коефіцієнт надійності за 2021-2023 роках виріс на 20%. Рівень надійності капіталу в пасивах банку за 2021-2023 роках збільшився на 26,1%.

Ця позитивна динаміка відображає загальну тенденцію зміцнення банківської системи України в складних умовах воєнного часу. Незважаючи на значні економічні виклики, включаючи падіння ВВП на 30%, інфляцію на рівні 29% та девальвацію обмінного курсу на 34% у 2022 році, банківський сектор продемонстрував стійкість та адаптивність.

Таким чином, динаміка вартості залучених та депонованих коштів, представлена значенням середньозважених процентних ставок в АТ КБ «ПриватБанк», представлена на рис. 2.6.

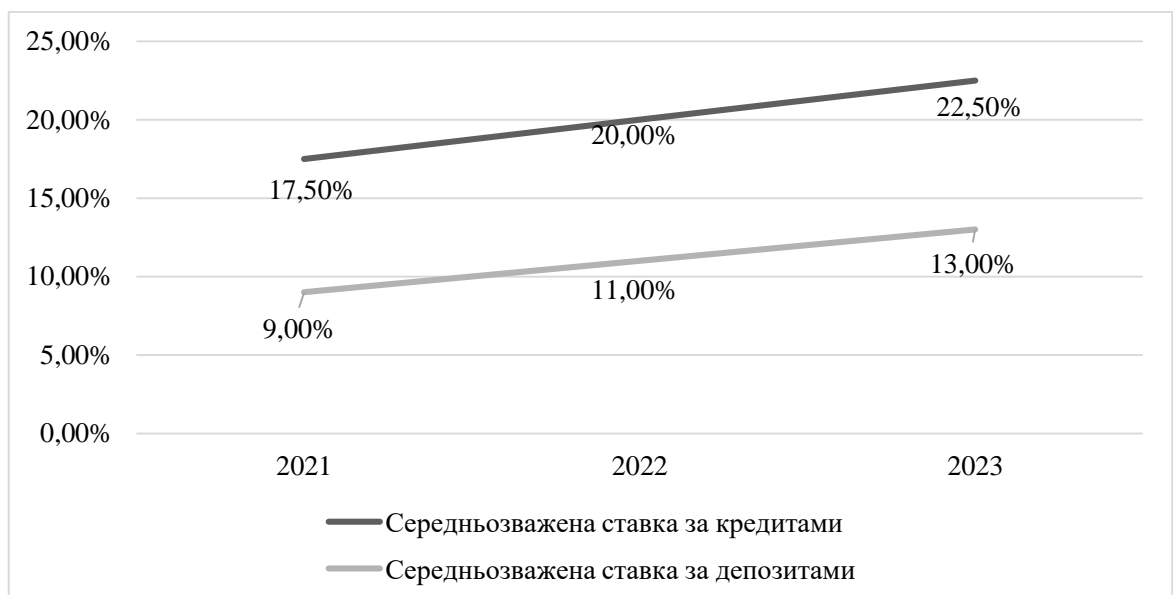

Рис. 2.6 – Динаміка середньозважених відсоткових ставок за кредитами та депозитами АТ КБ «ПриватБанк»

На підставі даних на рис. 2.6 можна зробити висновок, що впродовж 2021-2023 років спостерігалось поступове зростання середньозважених ставок за кредитами. Це було обумовлено зростанням ресурсів для банку, зокрема, зростанням облікової ставки НБУ. Одночасно спостерігалось зростання середньозважених ставок за депозитами. Банк збільшував пропозиції для залучення коштів на депозити в умовах зростання інфляції. Протягом 2021-2023 років процентний спред, який є різницею між середньозваженою ставкою за кредитами та депозитами, зберігався на рівні близько 9-9,5%. Це свідчить про те, що банк зберігав рентабельність своєї кредитної діяльності.

Отже, на підставі розрахунків можна зробити висновок, що депозитна політика «ПриватБанку» є ефективною, оскільки за аналізований період зросла ефективність та прибутковість цієї фінансової установи.

Висновки до розділу 2

Аналіз балансу та фінансових результатів АТ КБ «ПриватБанк» показав, що банк демонструє високі показники фінансової стійкості та ефективності. Найбільшу частку в активах банку займають кредитні операції та інвестиції в цінні папери, що свідчить про активну політику банку щодо залучення клієнтів та забезпечення стабільних доходів. Зростання обсягів кредитів та інвестицій є позитивним показником, який сприяє зміцненню фінансової бази банку. Збільшення обсягів інвестицій в облігації внутрішньої державної позики (ОВДП) дозволяє банку знизити ризики та забезпечити стабільні доходи, що є важливим фактором у поточних економічних умовах.

Протягом 2019-2023 років спостерігалось зростання частки депозитів у гривні серед фізичних та юридичних осіб, що вказує на зростаючу довіру до національної валюти та активні заходи банку щодо залучення депозитів у гривні. Водночас частка депозитів у доларах США та євро серед фізичних осіб зменшилася, що може бути наслідком зміни валютних переваг клієнтів та економічної ситуації в країні. Ця тенденція підтверджує ефективність

маркетингової політики банку та його здатність адаптуватися до змін ринкових умов. Збільшення обсягів депозитів, особливо у національній валюті, сприяє підвищенню ліквідності банку та його здатності ефективно реагувати на виклики ринку.

Зобов'язання банку складаються переважно з депозитів клієнтів, що є основним джерелом фінансових ресурсів. Зростання обсягів депозитів свідчить про високу довіру клієнтів до банку та ефективність його депозитної політики. Власний капітал банку зріс на 25%, що свідчить про фінансову стійкість та здатність витримувати економічні виклики. Основними джерелами доходів залишаються процентні доходи від кредитних операцій та доходи від інвестицій у цінні папери, що забезпечує стабільний прибуток та стійкість до економічних викликів. Рентабельність активів (ROA) у 2023 році становила 1,2%, що свідчить про високу прибутковість активів банку, а чиста процентна маржа (NIM) на рівні 3.5% демонструє ефективність управління ресурсами банку.

Загалом, аналіз балансу та фінансових результатів АТ КБ «ПриватБанк» свідчить про його високі фінансові показники, стабільність та ефективність діяльності. Банк демонструє здатність адаптуватися до змін економічного середовища, активно залучати нові депозити та ефективно управляти своїми ресурсами, що забезпечує стабільний розвиток та позитивну динаміку основних фінансових показників.

РОЗДІЛ 3

ПЛАНУВАННЯ ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

3.1. Основні етапи процесу планування депозитних операцій в умовах воєнного стану

Війна в Україні стала значним викликом для всіх сфер життя, включаючи й банківський сектор. Проте, стійкість та злагоджена робота українських банків дають підстави для оптимізму.

Спокійне ставлення та врівноваженість громадян відіграють ключову роль у розвитку банківського сектору в умовах війни. Зростання депозитів на банківських рахунках свідчить про довіру людей до банківської системи та їхню готовність інвестувати в майбутнє.

Депозит у банку - це не лише збереження заощаджень, але й внесок у розвиток економіки країни. Кошти, розміщені на депозитах, використовуються банками для кредитування бізнесу та населення, що стимулює економічне зростання та створює нові робочі місця. Сьогодні - це не лише безпечний спосіб зберегти заощадження, але й можливість зробити свій внесок у перемогу України. Держава гарантує збереження вкладів, розміщених у банках під час воєнного стану, що додатково посилює довіру до банківської системи. Гарантія Фонду страхування вкладів до 600 000 грн. надійно захищені державою. Депозити значно безпечніші, ніж готівка вдома. Банки пропонують різні депозитні продукти з різними процентними ставками, що дозволяє інвестувати та отримувати прибуток.

Важливо підтримувати підприємців та створювати нові робочі місця. Це дозволить українцям швидше відновити економіку та здолати наслідки війни. Розміщення коштів на депозитах сприяє розвитку банківського сектору та економіки країни загалом.

Ось деякі ключові аспекти та планування депозитних операцій в умовах воєнного стану - це аналіз поточної ситуації, макроекономічні показники (ВВП, інфляція, курс валют, рівень безробіття), поведінкові тренди клієнтів (готовність до депозитних вкладень, обсяги та строковість депозитів), оцінка ризиків (кредитні, ліквідності, операційні), розробка стратегії яка передбачає комплекс заходів для досягнення цілей, розширення продуктової лінійки - це нові продукти або послуги, які відповідають потребам існуючих та нових клієнтів, а також нові процентні ставки та умови які можуть включати такі речі, як нижчі комісії, відсутність відсотків протягом певного періоду або більш гнучкі умови погашення, маркетингові кампанії та підвищення якості обслуговування.

Планування депозитних операцій в умовах воєнного стану має свої особливості, які вимагають комплексного підходу та аналізу ринку. Комунікація з клієнтами – це чітка та прозора комунікація з клієнтами щодо стратегії депозитного бізнесу, ризиків, пов'язаних з депозитними вкладками, та гарантій безпеки коштів. Інноваційні технології для використання штучного інтелекту, машинного навчання може вплинути на покращення аналізу даних, прогнозування поведінки клієнтів та управління ризиками, наприклад підвищення кібербезпеки так як зростання і використання цифрових каналів призвело до зростання кіберзагроз, тому банки інвестують значні кошти в кібербезпеку, щоб захистити дані своїх клієнтів та запобігти кібератак.

Співпраця з державою та міжнародними організаціями для отримання підтримки та допомоги у розвитку депозитного бізнесу. Національний банк України регулярно проводить тендери з надання рефінансування банкам для підтримки їхньої ліквідності. Зокрема, з 18 квітня почав проводити такі тендери на строк до одного року щотижня. У 2022 році вніс зміни до порядку надання кредитів рефінансування, враховуючи зростання ліквідності банківської системи та стабілізацію ситуації на фінансовому ринку. Пріоритетним інструментом підтримки ліквідності банків знову стали забезпечені кредити рефінансування. Також НБУ пом'якшив підходи до оцінки вартості облігацій

внутрішньої державної позики, які використовуються як застава, щоб розширити можливості банків з отримання кредитів рефінансування. Міжнародні організації так як Європейський банк реконструкції та розвитку надав Україні низку кредитів та грантів для підтримки малого та середнього бізнесу, а також для фінансування інфраструктурних проектів. Міжнародний валютний фонд надав Україні кредитний пакет на суму 1,4 мільярда доларів США для підтримки її макроекономічної стабільності та банківського сектору.

Завдяки вдалому плануванню та управлінню ризиками банки можуть зберегти стійкість свого бізнесу та продовжувати відігравати важливу роль у фінансовій системі України. НБУ підвищив облікову ставку у 2022 році і це дійсно стимулювало банки до підвищення процентних ставок за депозитами. Це робило депозити більш привабливими для вкладників, оскільки вони могли отримувати більший дохід від своїх коштів.

Воєнний стан, безумовно, є випробуванням для банківської системи та економіки в цілому. Однак, навіть в таких складних умовах, банки повинні продовжувати свою діяльність, забезпечуючи стабільність та довіру клієнтів. Одним з ключових аспектів цього процесу є ефективне планування депозитних операцій.

Перш за все, необхідно ретельно проаналізувати поточну ситуацію та потенційні ризики. Вплив воєнних дій на економіку, ліквідність банку та поведінку клієнтів повинні бути ретельно вивчені. Лише на основі такого аналізу можна визначити реалістичні цілі та завдання депозитної політики.

Забезпечення стабільної ресурсної бази та підтримка довіри клієнтів є пріоритетними завданнями в умовах кризи. Для досягнення цих цілей банки повинні розробити гнучкі та конкурентні депозитні продукти, які відповідають потребам клієнтів. Це може включати різні строки депозитів, привабливі процентні ставки, додаткові гарантії та страхування вкладів.

Крім того, важливо забезпечити зручність та безпеку депозитних операцій. Цифрові та дистанційні канали обслуговування стають особливо

актуальними в умовах воєнного стану, коли фізичний доступ до відділень банку може бути обмежений.

Ефективна маркетингова стратегія та комунікації також відіграють ключову роль у плануванні депозитних операцій. Банки повинні активно інформувати клієнтів про надійність своєї установи, просувати депозитні продукти через різні канали та акцентувати увагу на безпеці та зручності депозитних операцій.

Нарешті, управління ризиками та постійний моніторинг ситуації є невід'ємною частиною процесу планування. Банки повинні ретельно контролювати свою ліквідність та достатність капіталу, аналізувати зміни в законодавстві та регуляторних вимогах, а також коригувати свою депозитну політику відповідно до мінливої ситуації [22].

Також пропонуємо, для залучення депозитних ресурсів в умовах воєнного стану «Благодійні депозити для підтримки Збройних Сил та постраждалих регіонів» (табл. 3.1), що обслуговуються в АТ КБ «ПриватБанк».

Ця ініціатива передбачає розробку спеціальних депозитних продуктів, частина доходу від яких спрямовуватиметься на благодійні цілі, пов'язані з підтримкою Збройних Сил України, допомогою постраждалим від війни та відбудовою пошкоджених регіонів.

Таблиця 3.1 – Умови благодійних депозитів

Тип депозиту	Строк	Процентна ставка	Благодійна складова
"Захисник"	6 місяців	12% річних	0,5% від суми депозиту спрямовується на потреби ЗСУ
"Відбудова"	12 місяців	14% річних	1% від суми депозиту спрямовується на відновлення постраждалих регіонів
"Допомога"	24 місяці	16% річних	1,5% від суми депозиту спрямовується на гуманітарну допомогу постраждалим

Такі депозити можливі бути привабливими для клієнтів, які прагнуть не лише зберегти свої заощадження, але й долучитися до підтримки важливих ініціатив в умовах воєнного стану. Банк може активно просувати ці продукти через різні канали, акцентуючи увагу на їх благодійній складовій.

Впровадження благодійних депозитів дозволить банку не лише залучити додаткові ресурси, а й продемонструвати свою соціальну відповідальність та причетність до вирішення нагальних проблем країни, оскільки ідея запровадження благодійних депозитів для підтримки Збройних Сил та постраждалих регіонів має низку переваг. Залучення додаткових депозитних ресурсів: привабливі умови депозитів (високі процентні ставки, різні строки) зможуть зацікавити клієнтів і стимулювати їх розміщувати кошти в банку, що дозволить зміцнити ресурсну базу банку. Демонстрація соціальної відповідальності: спрямування частини доходів від депозитів на благодійні цілі, пов'язані з підтримкою ЗСУ, постраждалих регіонів та громадян, продемонструє соціальну відповідальність банку, підвищуючи довіру та лояльність клієнтів. Покращення іміджу та репутації: просування благодійних депозитів через різні канали та акцентування уваги на їх благодійній складовій може позитивно вплинути на імідж та репутацію банку в суспільстві, зміцнивши його позиції на ринку. Диверсифікація депозитного портфеля: запровадження нових видів депозитних продуктів сприятиме диверсифікації депозитного портфеля банку, зменшуючи ризики та роблячи його більш стійким. Залучення нових клієнтів: благодійні депозити зможуть зацікавити нових клієнтів, які прагнуть не лише зберегти свої заощадження, але й долучитися до підтримки важливих ініціатив в умовах війни, що дозволить розширити клієнтську базу банку.

Загалом, ця ініціатива поєднує фінансові та соціальні аспекти, що може принести банку як економічні вигоди, так і покращити його репутацію та імідж у суспільстві, а також сприяти вирішенню нагальних проблем країни в складний воєнний час. Ідея запровадження благодійних депозитів для підтримки Збройних Сил та постраждалих регіонів має певні недоліки та ризики, включаючи додаткові витрати на адміністрування, оскільки впровадження нових видів депозитних продуктів вимагатиме від банку додаткових витрат на розробку, маркетинг та навчання персоналу, що може збільшити операційні витрати банку. Існує ризик недостатнього попиту,

оскільки деякі клієнти можливо віддати перевагу традиційним депозитам з вищими ставками без благодійної складової, що може призвести до недостатнього попиту на нові продукти. Репутаційні ризики також можливі, оскільки проблеми з цільовим використанням благодійних коштів або їх розподілом можливо завдати шкоди репутації банку та підірвати довіру клієнтів. Важливо врахувати регуляторні обмеження, ретельно вивчити регуляторні вимоги щодо благодійної діяльності банків та уникнути потенційних порушень законодавства. Складність моніторингу також є значущою, оскільки банку доведеться розробити ефективну систему моніторингу та звітності щодо використання благодійних коштів, що може бути складним та трудомістким процесом. Нарешті, існує ризик конфлікту інтересів, тому необхідно забезпечити прозорість та уникнути будь-яких конфліктів інтересів при виборі благодійних організацій чи проектів для фінансування.

Для мінімізації цих ризиків банку необхідно ретельно спланувати впровадження благодійних депозитів, забезпечити прозорість процесів та ефективні комунікації з клієнтами. Також важливо правильно позиціонувати ці продукти та зосередитися на їх перевагах для суспільства.

Усі умови та бонуси за цією програмою наведені в таблиці 3.2, але всі послуги та операції для юридичних осіб, які не мають поточного або строкового рахунку в банку, надаватимуться одноразово.

Таблиця 3.2 – Умови програми лояльності для фізичних і юридичних осіб

Умова	Бонус до процентної ставки
Для учасників бойових дій та членів їх сімей	+1% річних
Для внутрішньо переміщених осіб	+0.5% річних
Для пенсіонерів	+0.25% річних
При пролонгації депозиту	+0.5% річних
Для клієнтів з діючим зарплатним проектом	+0.25% річних
Для клієнтів з активним користуванням мобільним банкінгом	+0.1% річних

Це означає, що для відкриття благодійного депозиту юридичній особі-новому клієнту не потрібно буде відкривати поточний чи інший рахунок в

банку. Всі необхідні операції будуть виконані одноразово для зручності клієнта. Після цього юридична особа зможе скористатися всіма перевагами програми благодійних депозитів, включно з підвищеними ставками за внески на підтримку ЗСУ, пролонгацію депозиту, наявність зарплатного проекту тощо.

Такий підхід дозволить спростити залучення нових корпоративних клієнтів до участі у благодійних ініціативах банку. Ці додаткові бонуси діятимуть на всі типи благодійних депозитів "Захисник", "Відродження" та "Єднання" і можливо сумуватися між собою. Наприклад, Учасник бойових дій, внутрішньо переміщена особа, пенсіонер, який продовжив депозит, має діючий зарплатний проект та активно користується мобільним банкінгом, отримає підсумкову процентну ставку 15,6% річних: базова ставка 13% річних плюс бонус для учасника бойових дій +1% річних, бонус для внутрішньо переміщених осіб +0,5% річних, бонус для пенсіонерів +0,25% річних, бонус за продовження +0,5% річних, бонус для клієнтів з діючим зарплатним проектом +0,25% річних, бонус за активне користування мобільним банкінгом +0,1% річних; розрахунок підсумкової ставки: базова ставка 13% + сума бонусів 2,6% = 15,6% річних.

Таким чином, клієнти, які відповідають певним критеріям, зможуть максимізувати свій інвестиційний дохід та водночас зробити внесок у підтримку ЗСУ та постраждалих регіонів.

Депозит продовжується автоматично на новий строк за діючими на момент продовження ставками. При продовженні діє додатковий бонус +0,5% річних до процентної ставки. Також, є можливість відмовитися від автоматичного продовження за 14 днів до закінчення строку депозиту.

Така опція продовження депозиту на новий строк буде зручною для клієнтів, які бажають і надалі підтримувати ЗСУ, відбудову регіонів чи гуманітарні ініціативи, не витрачаючи час на оформлення нового депозиту після закінчення попереднього строку. Додатковий бонус у вигляді підвищеної ставки за продовження стане додатковою мотивацією для клієнтів залишати кошти на благодійних депозитах. Продовження депозитів дозволить клієнтам

безперервно підтримувати Збройні Сили України, що є важливим для забезпечення їхньої ефективності та оперативності в бойових умовах. Кошти, залишені на благодійних депозитах, будуть спрямовані на відновлення інфраструктури та житлових будівель у постраждалих регіонах, що сприятиме швидшому поверненню до нормального життя. Наступні показники плануються на майбутнє за допомогою вищезазначених методів стратегічного розвитку продукту (табл. 3.3).

Таблиця 3.3 – Методи стратегічного розвитку продукту

Напрямки розвитку банківських послуг	Опис	Можливі результати
1	2	3
Інновації та цифровізація	Розвиток мобільного та інтернет-банкінгу для зручного відкриття благодійних депозитів. Використання штучного інтелекту для персоналізації благодійних пропозицій. Розробка окремого мобільного додатку для благодійних ініціатив.	Спрощення процесу залучення коштів на благодійність. Підвищення зручності для клієнтів. Ефективніший розподіл благодійних внесків.
Посилення конкуренції	Забезпечення рівних умов для державних і приватних банків у сфері благодійності. Лібералізація доступу до обслуговування благодійних фондів та організацій. Зниження бар'єрів для залучення нових клієнтів на ринок благодійних депозитів.	Більший вибір благодійних депозитів для клієнтів. Стимулювання банків до розробки інноваційних благодійних продуктів.
Розвиток регіональних ринків	Розширення присутності банків у регіонах для залучення коштів на відбудову. Адаптація умов благодійних депозитів до потреб регіональних клієнтів. Підвищення доступності благодійних ініціатив у віддалених районах.	Ефективніше залучення коштів на відбудову постраждалих регіонів. Кращий доступ до благодійних програм для населення регіонів.
Безпека та захист даних	Посилення кібербезпеки для захисту благодійних внесків. Дотримання вимог захисту персональних даних благодійників. Впровадження систем управління ризиками для благодійних програм.	Підвищення довіри клієнтів до благодійних ініціатив банків. Мінімізація ризиків втрати або розкрадання благодійних коштів.

Продовження табл. 3.3

1	2	3
Підтримка ЗСУ та постраждалих регіонів	Відкриття спеціальних рахунків для збору коштів на потреби армії. Запуск благодійних депозитів з відрахуванням частини доходу на ЗСУ та відбудову. Співпраця з благодійними фондами для ефективного розподілу коштів.	Залучення додаткових ресурсів для підтримки армії та відбудови постраждалих регіонів. Посилення довіри та лояльності клієнтів до банків.

Для зручності клієнтів та ефективного залучення коштів на благодійність банки запровадять спеціальний онлайн-сервіс для відкриття благодійних депозитів. Цей сервіс дозволить в автоматичному режимі розраховувати додаткові бонуси до процентних ставок залежно від обраного типу депозиту, строку розміщення коштів та інших критеріїв програми лояльності.

Впровадження такого онлайн-сервісу буде дорожчим для банків на початковому етапі, проте значно полегшить взаємодію з клієнтами та процес залучення коштів на благодійні цілі. Клієнти зможуть самостійно обрати найвигідніші умови розміщення депозиту та розрахувати очікуваний дохід з урахуванням бонусів.

Після першого року тестування програми благодійних депозитів банки можливо проаналізувати результати та створити конкретні плани її подальшої реалізації. Це дозволить оптимізувати розподіл залучених коштів між юридичними особами, які надають послуги з підтримки Збройних Сил України, відбудови постраждалих регіонів та гуманітарної допомоги.

Також можна запровадити онлайн-сервіс і розрахувати бонуси, що буде дорожче для банку на етапі впровадження, але значно полегшить контакт з клієнтами. Після першого року тестування цієї програми лояльності можна буде створити конкретні плани її реалізації, які будуть наслідком необхідності розподілу коштів юридичним особам.

Такий підхід забезпечить зручність для клієнтів, ефективно залучення коштів на благодійність та прозорий розподіл ресурсів між організаціями, задіяними у підтримці України.

3.2. Інноваційні підходи та математичне моделювання в управлінні депозитним портфелем банку

Ефективне управління депозитним портфелем є критично важливим для забезпечення стабільності та прибутковості банківської діяльності. Для досягнення цієї мети банки повинні поєднувати інноваційні підходи до планування попиту та пропозицій на депозитні продукти з використанням математичного моделювання.

Нові стратегії залучення клієнтів значно підвищують конкурентоспроможність депозитних продуктів. Аналіз ринку та розробка унікальних пропозицій для різних категорій вкладників дозволяють банкам надавати індивідуальні рішення, що відповідають специфічним вимогам клієнтів. Це сприяє підвищенню довіри та лояльності клієнтів, що є ключовим фактором для стабільного залучення коштів.

Інноваційні цифрові технології відіграють важливу роль у трансформації банківського сектора. Використання онлайн-банкінгу, мобільних додатків та інших цифрових платформ забезпечує зручний доступ до банківських послуг, підвищуючи задоволеність клієнтів та надаючи банкам конкурентну перевагу у сучасному цифровому середовищі.

Гнучке управління цінами та ефективні маркетингові стратегії дозволяють банкам швидко реагувати на зміни ринку та потреби клієнтів. Постійне коригування відсоткових ставок та умов депозитів, а також креативні маркетингові кампанії сприяють залученню нових клієнтів і зберігають конкурентоспроможність депозитних продуктів. Однак інновації самі по собі не є достатніми для ефективного управління депозитним портфелем. Тут на допомогу приходять математичне моделювання, яке надає банкам потужні інструменти для аналізу та прогнозування.

Регресійні моделі дозволяють встановити зв'язок між попитом на депозити та різними факторами, такими як відсоткові ставки, дохід населення, інфляція тощо. Методи експоненційного згладжування, такі як моделі Хольта

або Хольта-Вінтерса, використовують зважені середні минулих спостережень для прогнозування майбутнього попиту на депозити.

Оптимізаційні моделі, засновані на лінійному та нелінійному програмуванні, дозволяють банкам оптимізувати структуру депозитного портфелю з урахуванням обмежень та цільових показників, таких як максимізація прибутку або мінімізація ризиків. Імітаційне моделювання, зокрема методи системної динаміки або агентного моделювання, надає можливість досліджувати вплив різних сценаріїв та стратегій на депозитну діяльність банку.

Нарешті, моделі оцінки ризиків, такі як моделі кредитного ризику та ризику ліквідності, допомагають банкам ефективно управляти ризиками, пов'язаними з депозитними операціями, забезпечуючи стабільність та стійкість депозитного портфелю.

Поєднання інноваційних підходів та математичного моделювання створює потужний синергетичний ефект, який дозволяє банкам досягти успіху в управлінні депозитним портфелем. Інновації забезпечують залучення та утримання клієнтів, тоді як математичне моделювання надає інструменти для аналізу, прогнозування та оптимізації. Разом вони формують міцну основу для стабільного зростання депозитної бази, підвищення прибутковості та забезпечення конкурентоспроможності банку на ринку депозитних послуг.

На першому етапі відбувається вибір або конструювання "еквівалентності" об'єкта, яка у математичній формі відображає його ключові властивості, закони, що керують ним, та взаємозв'язки між його компонентами. Іншими словами, створюється математична модель або її фрагменти. Вивчення цієї моделі теоретичними методами забезпечує отримання нових, важливих концептуальних знань про досліджуваний об'єкт.

Другий етап полягає у виборі або розробці алгоритму, необхідного для реалізації моделі на комп'ютері. Модель, представлена у формі, придатній для застосування чисельних методів, визначає послідовність обчислювальних і

логічних операцій, які необхідно виконати для досягнення бажаних результатів із заданою точністю.

На третьому етапі створюються комп'ютерні програми, які "переносять" модель і алгоритм на доступну для комп'ютера мову. До цих програм також висуваються вимоги економічності та адаптивності. Їх можна назвати "електронним" еквівалентом досліджуваного об'єкта, придатним для безпосереднього експериментування на комп'ютері.

Після створення тріади "модель-алгоритм-програма" дослідник отримує універсальний, гнучкий інструмент, який він тестує в "пробних" обчислювальних експериментах. Після підтвердження адекватності тріади вихідному об'єкту (достатня узгодженість із цілями та системою гіпотез) модель використовується для проведення різноманітних та детальних "експериментів", які дають нову інформацію про необхідні якісні та кількісні властивості досліджуваного об'єкта.

Важливо зазначити, що умовою розробки моделі є достатньо чітке уявлення про те, що слід вважати вхідними та вихідними змінними для досліджуваної системи, а також які фактори суттєво впливають на її функціонування. Якщо рівень наявної інформації низький, створити модель для отримання нових знань про вихідний об'єкт практично неможливо.

На цьому фоні варто розглянути досвід польських банків, які активно впроваджують соціальні програми, що дозволяють їм залучати вкладників навіть у складні економічні періоди.

Як показано в табл. 3.4, кількість вкладників у польських банках зростає щороку, що свідчить про ефективність таких ініціатив. Польські банки, маючи багатий досвід, впровадили різноманітні депозитні програми, включаючи зелені депозити, депозити для соціально вразливих груп, депозити з бонусами за довгострокове зберігання, цільові депозити, депозити з благодійною складовою та онлайн-депозити.

Зокрема Krakow Bank запровадив зелені депозити для фінансування відновлюваної енергетики, Warsaw Bank створив спеціальні депозити для

пенсіонерів з підвищеними процентними ставками та бонуси за довгострокове зберігання коштів, а Gdansk Bank пропонував цільові депозити для молодих сімей на купівлю житла та маркетингові кампанії з фінансового планування. Динаміка кількості вкладників в Польські банки з 2019 року наведена в табл. 3.4.

Таблиця 3.4 – Динаміка кількості вкладників в Польські банки

Рік	Кількість вкладників у Польщі (тис.)	Зростання кількості вкладників у Польщі (%)
2019	500	0
2020	550	10
2021	600	9.09
2022	650	8.33
2023	700	7.69

Польські банки активно впроваджують соціальні програми, що дозволяють їм залучати вкладників навіть у складні економічні періоди. Як показано в таблиці, кількість вкладників у польських банках зростає щороку, що свідчить про ефективність таких ініціатив. Впровадження благодійних депозитів для підтримки Збройних Сил та постраждалих регіонів у ПриватБанку демонструє позитивну динаміку зростання кількості вкладників. Як показано в таблиці та на графіку, після впровадження нової програми в 2024 році, кількість вкладників значно зростає, що підтверджує ефективність цієї ініціативи. Використання зарубіжного досвіду, зокрема прикладу польських банків, показує, що соціально орієнтовані банківські продукти можливо бути успішно застосовані і в Україні. Впровадження благодійних депозитів в АТ КБ «ПриватБанк» сприяє залученню додаткових ресурсів, підвищенню лояльності клієнтів та покращенню іміджу банку.

Зарубіжний досвід, зокрема приклад Польщі, демонструє успішність впровадження подібних соціально орієнтованих банківських продуктів. Польські банки активно використовують різні механізми для залучення депозитів, включаючи соціальні проекти та благодійні ініціативи. Вони пропонують спеціальні депозити з підвищеними ставками для соціально вразливих категорій населення, що дозволяє не лише збільшити депозитну базу,

але й сприяти розвитку громади. Ідея впровадження благодійних депозитів в АТ КБ «ПриватБанк» базується на зарубіжному досвіді, але адаптована до специфічних умов України, зокрема до воєнного стану. Польські банки вже мають позитивний досвід у створенні продуктів з соціальним компонентом, що можна успішно застосувати в Україні. Динаміка кількості вкладників та їх прогноз з 2024 року наведена в табл.3.5.

Таблиця 3.5 – Динаміка кількості вкладників АТ КБ «ПриватБанк»

Рік	Фізичні особи (тис.)	Динаміка фізичних осіб (%)	Юридичні особи (тис.)	Динаміка юридичних осіб (%)	Всього вкладників (тис.)	Динаміка всього вкладників (%)
2019	1500	0	300	0	1800	0
2020	1600	6.67	320	6.67	1920	6.67
2021	1700	6.25	340	6.25	2040	6.25
2022	1800	5.88	360	5.88	2160	5.88
2023	1900	5.56	380	5.56	2280	5.56
2024	2100	10.53	410	7.89	2510	10.09
2025	2300	9.52	440	7.32	2740	9.16

Табл. 3.5 демонструє динаміку кількості вкладників АТ КБ «ПриватБанк» за період з 2019 по 2025 рік, включаючи прогнозовані значення на 2024 та 2025 роки з врахуванням нової програми залучення депозитних ресурсів в умовах воєнного стану «Благодійні депозити для підтримки Збройних Сил та постраждалих регіонів». З таблиці видно, що кількість вкладників стабільно зростає щороку. Зокрема, кількість фізичних осіб зросла з 1500 тис. у 2019 році до прогнозованих 2300 тис. у 2025 році, що становить середнє річне зростання близько 9-10% у 2024 та 2025 роках. Кількість юридичних осіб також зростала з 300 тис. у 2019 році до прогнозованих 440 тис. у 2025 році. Загальна кількість вкладників збільшилася з 1800 тис. у 2019 році до прогнозованих 2740 тис. у 2025 році.

Для прогнозування динаміки кількості вкладників використовувалося математичне моделювання, засноване на методі експоненційного згладжування. Цей метод дозволяє враховувати як історичні дані, так і останні зміни, щоб надати більш точний прогноз.

Формула експоненційного згладжування виглядає наступним чином:

$$S_t = \alpha \times Y_t + (1 - \alpha) \times S_{t-1} \quad (3.1)$$

де: S_t – прогнозоване значення на момент часу t ,

α – коефіцієнт згладжування ($0 < \alpha < 1$),

Y_t – фактичне значення на момент часу t ,

S_{t-1} – прогнозоване значення на попередній момент часу $t-1$.

В нашому випадку, для розрахунку прогнозованих значень кількості вкладників на основі історичних даних використовувалося значення коефіцієнта згладжування $\alpha=0,5$, що дозволяє збалансувати вагу історичних даних та останніх змін.

Ці розрахунки показують очікуване продовження тенденції зростання кількості вкладників АТ КБ «ПриватБанк» на наступні роки з врахуванням нової програми.

3.3. Прогнозування ринкових умов та визначення цільових показників для депозитного портфеля

Прогнозування ринкових умов та визначення цільових показників для депозитного портфеля є важливою складовою ефективного управління фінансовими ресурсами банку, що дозволяє планувати діяльність, адаптувати стратегії залучення депозитів до змін у ринкових умовах та забезпечувати стабільність і зростання фінансових показників. Для точного прогнозування ринкових умов банку необхідно враховувати низку макроекономічних показників, таких як рівень інфляції, що визначає купівельну спроможність населення та впливає на процентні ставки за депозитами; валовий внутрішній продукт (ВВП), що відображає загальний рівень економічної активності в країні; процентні ставки центрального банку, які визначають вартість залучення фінансових ресурсів та впливають на ставки за депозитами; рівень безробіття,

що впливає на доходи населення та його здатність до заощаджень; обмінний курс національної валюти, який впливає на стабільність фінансового ринку та довіру до банківської системи.

Для прогнозування ринкових умов банку можливо використовувати різні методи, серед яких економетричні моделі для аналізу взаємозв'язків між різними економічними показниками та прогнозування їх змін; аналіз часових рядів для прогнозування тенденцій на основі історичних даних; сценарний аналіз, що включає розробку кількох можливих сценаріїв розвитку ринку та визначення стратегій для кожного з них; моніторинг ринку, який полягає у постійному аналізі ринкової інформації та швидкому реагуванні на зміни.

Цільові показники для депозитного портфеля визначаються на основі аналізу ринкових умов та стратегічних цілей банку. Основні цільові показники включають обсяг залучених депозитів, які встановлюються щодо загальної суми депозитів, що планується залучити протягом певного періоду; структуру депозитного портфеля, яка визначає частки різних видів депозитів (строкові, поточні, ощадні тощо) у загальному портфелі; процентні ставки, які встановлюються з урахуванням ринкових умов; довгостроковість депозитів, що визначає середній строк депозитів; кількість нових клієнтів, яка встановлює цільові показники щодо кількості нових вкладників, яких планується залучити.

За методом сценарного аналізу, що включає розробку кількох можливих сценаріїв розвитку ринку та визначення стратегій зроблено сценарії розвитку ринку: у цьому сценарії передбачається стабільне економічне зростання, низька інфляція та висока довіра до банківської системи. За таких умов очікується значне збільшення обсягу депозитів завдяки впровадженню нової програми благодійних депозитів для підтримки Збройних Сил та постраждалих регіонів. Прогнозується, що обсяг депозитів зросте на 20%. Базовий сценарій передбачає помірне економічне зростання, середній рівень інфляції та стабільну довіру до банківської системи. За таких умов очікується помірне збільшення обсягу депозитів завдяки впровадженню нової програми. Прогнозується, що обсяг депозитів зросте на 10%. Песимістичний сценарій передбачає економічну

нестабільність, високу інфляцію та низьку довіру до банківської системи. У таких умовах очікується незначне збільшення обсягу депозитів або навіть їх зменшення. Прогнозується, що обсяг депозитів зменшиться на 5%. Для прогнозування обсягу депозитів на 2024 рік використаємо метод екстраполяції тренду на основі історичних даних. За допомогою методу найменших квадратів побудуємо трендову лінію, яка допоможе передбачити майбутні значення. Метод найменших квадратів використовуємо для побудови трендової лінії.

Використовуємо формулу для лінійної регресії:

$$Y_{2024} = a + b \times 2024 \quad (3.2)$$

де: Y – прогнозоване значення обсягу депозитів,

X – рік,

a – константа,

b – коефіцієнт нахилу.

Розрахунок коефіцієнтів a і b :

$$b = \frac{n(\sum xy) - (\sum x)(\sum y)}{n(\sum x^2) - b(\sum x)} = \frac{5 \times 2425200 - 10095 \times 1200}{5 \times 20380085 - 10095^2} = \frac{12126000 - 12114000}{101900425 - 101901025} = \frac{12000}{600} = -20$$

$$a = \frac{(\sum y) - b(\sum x)}{n} = \frac{1200 - (-20 \times 10095)}{5} = \frac{1200 - 201900}{5} = 40740$$

Прогноз на 2024 рік:

$$Y_{2024} = 40740 - 20 \times 2024 = 40740 - 40480 = 260$$

Застосування сценаріїв:

Оптимістичний сценарій:

$$Y_{\text{оптимістичний}} = Y_{2024} \times 1,20.$$

Базовий сценарій:

$$Y_{\text{базовий}} = Y_{2024} \times 1,10.$$

Песимістичний сценарій:

$$Y_{\text{песимістичний}} = Y_{2024} \times 0,95$$

Таблиця 3.6 – Прогноз обсягу депозитів на 2024 рік

Сценарій	Прогнозований обсяг депозитів на 2024 рік (млрд грн)
Оптимістичний	336
Базовий	308
Песимістичний	266

Оптимістичний сценарій: прогнозований обсяг депозитів на 2024 рік становить приблизно 336 млрд грн, що враховує 20% збільшення завдяки стабільному економічному зростанню та впровадженню нової програми.

Базовий сценарій: прогнозований обсяг депозитів на 2024 рік становить приблизно 308 млрд грн, що враховує 10% збільшення завдяки впровадженню нової програми.

Песимістичний сценарій: прогнозований обсяг депозитів на 2024 рік становить приблизно 266 млрд грн, що враховує 5% зменшення через економічну нестабільність.

Висновки до розділу 3

Ефективне планування депозитних операцій в АТ КБ "ПриватБанк" передбачає виконання низки послідовних етапів: аналіз поточного стану депозитного портфеля, оцінка ринкової кон'юнктури та потреб клієнтів, визначення стратегічних цілей та завдань, розробка депозитних продуктів, встановлення процентних ставок, планування маркетингових заходів, формування бюджету та контроль виконання планів. Цей процес вимагає тісної взаємодії різних підрозділів банку та залучення кваліфікованих фахівців

Важливим етапом планування депозитних операцій є прогнозування майбутніх ринкових умов, зокрема динаміки процентних ставок, курсів валют, рівня інфляції та економічної активності. На основі цих прогнозів АТ КБ "ПриватБанк" визначає цільові показники для депозитного портфеля, такі як бажана структура за строками, валютами та типами клієнтів, а також планові обсяги залучення депозитів та відповідні процентні ставки. Це дозволяє банку

оптимізувати ресурсну базу та забезпечити належний рівень ліквідності та прибутковості.

Таким чином, ефективне планування депозитних операцій в АТ КБ "ПриватБанк" ґрунтується на поєднанні традиційних методів та інноваційних підходів, залученні кваліфікованих фахівців, використанні сучасних інформаційних технологій та ретельному аналізі ринкової ситуації. Це дозволяє банку зміцнювати свої конкурентні позиції на ринку депозитних послуг та забезпечувати стійке зростання в довгостроковій перспективі.

Економіко-математичні моделі, такі як балансові, оптимізаційні та імітаційні, допомагають банкам визначати оптимальні обсяги залучення депозитів, встановлювати конкурентні процентні ставки та забезпечувати належний рівень ліквідності

Впровадження інноваційних депозитних продуктів, маркетингових механізмів та цифрових технологій є важливим елементом ефективної депозитної політики банку, що дозволяє залучати нових клієнтів та утримувати існуючих.

Ретельне моделювання та прогнозування ринкових умов, таких як динаміка процентних ставок, курсів валют та економічної активності, є необхідним для визначення цільових показників депозитного портфеля та забезпечення його оптимальної структури.

ВИСНОВКИ

У першому розглянуто сутність та основні положення планування депозитних операцій банку, включаючи принципи депозитної політики банків України, які полягають у досягненні балансу між безпекою, прибутковістю та ліквідністю. Було визначено, що ефективне планування депозитних операцій є важливою складовою стабільної та прибуткової діяльності банку. Організаційне та інформаційне забезпечення планування та управління депозитними операціями банку є ключовими елементами для успішного функціонування банківської системи. Аналізуючи міжнародний досвід, зокрема досвід польських банків, було визначено, що впровадження соціальних програм, таких як благодійні депозити, дозволяє залучати додаткові ресурси та зміцнювати довіру клієнтів.

У другому розділі було проведено детальний аналіз депозитних ресурсів АТ КБ «ПриватБанк», зокрема основних тенденцій, чинників впливу на ринок депозитних послуг, аналізу балансу та фінансових результатів, а також зобов'язань та депозитних ресурсів банку. Результати аналізу показали, що ПриватБанк має значну частку ринку роздрібного кредитування та стабільний депозитний портфель. Фінансові показники, такі як рентабельність активів (ROA) та чиста процентна маржа, свідчать про високу прибутковість та ефективність банку. Співвідношення кредитів до депозитів (LDR) та співвідношення кредитів до активів вказують на високу ліквідність банку та його здатність покривати збитки за кредитами і відтоки коштів клієнтів.

Аналіз зобов'язань та депозитних ресурсів банку, зокрема їх динаміку у розрізі валют, показав, що обсяги депозитів фізичних та юридичних осіб зросли у всіх валютах за період 2022-2023 років. Це свідчить про довіру клієнтів до банку та його здатність залучати депозити навіть в умовах економічної нестабільності. Важливим аспектом є оптимізація валютної структури депозитного портфеля, що дозволяє банку ефективніше управляти своїми ресурсами та знижувати валютні ризики.

Проведене дослідження показало, що АТ КБ «ПриватБанк» залишається стабільним та надійним фінансовим інститутом, який успішно адаптується до змін у ринкових умовах та підтримує високу фінансову стабільність. Впровадження нових технологій, оптимізація депозитного портфеля та ефективне управління зобов'язаннями дозволяють банку зберігати довіру клієнтів та забезпечувати стійкий розвиток у майбутньому. Програма благодійних депозитів може стати важливим інструментом для залучення додаткових ресурсів та підвищення соціальної відповідальності банку, що позитивно вплине на його фінансові показники та репутацію.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрущенко В. Л., Мороз А. М. Банківські послуги в Україні: теорія і практика. – Київ: Центр учбової літератури, 2022. – 380 с.
2. Андрущенко, В. Л. "Організаційне та інформаційне забезпечення управління банківськими операціями." Київ: Центр учбової літератури, 2021. – 350 с
3. Андрущенко, В. Л., та Мороз, А. М. "Банківські послуги в Україні: теорія і практика." Київ: Центр учбової літератури, 2022.
4. Биковець О. В., Петрук М. А. Депозитна діяльність банків в умовах економічної нестабільності // Економічний вісник. – 2020. Васильченко О. В., Панкратова Л. І., Шаповаленко Г. С. Банківські операції. – Київ: Центр учбової літератури, 2018. – 320 с..
5. Бойчик І. М., Гаврилюк О. О. Депозитні операції банків: теорія та практика. – Київ: Центр учбової літератури, 2020. – 280 с.
6. Бородіна О. В. Управління депозитними операціями банків: теорія і практика. – Київ: КНЕУ, 2019. – 384 с.
7. Гречин І. В. Аналіз депозитної політики банків України // Фінанси України. – 2019. – №7. – С. 42-56.
8. Губарь В. О. Фінансовий аналіз банківської діяльності. – Київ: Університет банківської справи, 2022. – 400 с.
9. Депозитні операції банків: теорія і практика: зб. наук. праць. – Київ: НБУ, 2018. – 256 с.
10. Довбня С. О. Аналіз фінансових звітів банків: навчальний посібник. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. – 350 с.
11. Довгань Л. Є. Банківська справа: Навчальний посібник. – Харків: Фоліо, 2020. – 512 с.
12. Журавель О. М. Банківські операції: організація та управління. – Харків: Харківський національний економічний університет, 2020. – 328 с.

13. Закон України "Про банки і банківську діяльність" (у редакції від 2020 р.). Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2020, № 5-6, ст. 30.
14. Закон України "Про депозитарну систему України" (у редакції від 2020 р.). Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2020, № 1, ст. 1.
15. Клименко І. І. Стратегії залучення депозитів в умовах нестабільного ринку. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. – 290 с.
16. Коваленко І. М. Ефективність банківських послуг в умовах ринкової економіки. – Київ: Центр учбової літератури, 2021. – 310 с.
17. Колісник М. К. Фінанси та кредит. – Київ: Центр навчальної літератури, 2019. – 368 с.
18. Король А. О. Сучасні проблеми депозитної політики комерційних банків. – Одеса: ОНУ імені І. І. Мечникова, 2022. – 298 с.
19. Костенко В. П. Управління активами та пасивами банку. – Київ: КНЕУ, 2020. – 290 с.
20. Кравець В. І. Організація роботи депозитного відділу банку. – Одеса: ОНУ імені І. І. Мечникова, 2018. – 240 с.
21. Лазебний В. В. Стратегії розвитку депозитних операцій банків. – Київ: Центр учбової літератури, 2021. – 272 с.
22. Марченко О. С. Фінансовий менеджмент у банках. – Харків: Харківський національний економічний університет, 2020. – 360 с.
23. Міщенко В. І. Фінансовий ринок: підручник. – Київ: Знання, 2017. – 480 с.
24. Наукові праці НБУ та інші матеріали. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://journal.bank.gov.ua/>
25. Національний банк України. Офіційний вебсайт. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/>
26. Петренко О. В. Сучасні тенденції у депозитній діяльності банків. – Харків: Харківський національний економічний університет, 2023. – 290 с.
27. Пилипенко Ю. О. Аналіз та прогнозування діяльності комерційних банків. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. – 320 с.

28. Плескач В. Л., Плескач О. В. Банківська справа. Навч. посіб. – К.: Знання, 2021. – 412 с.
29. Постанова НБУ "Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні" (у редакції від 2020 р.). Офіційний вісник України, 2020, № 40, ст. 1806.
30. Постанова НБУ "Про затвердження Положення про організацію депозитних операцій в банках України" (у редакції від 2020 р.). Офіційний вісник України, 2020, № 96, ст. 3178.
31. ПриватБанк. Офіційний сайт. URL: <https://privatbank.ua/> (дата звернення: 20.06.2024).
32. Савлук М. І. Гроші та кредит: підручник. – К.: КНЕУ, 2021. – 528 с.
33. Сахно О. І. Банківська система України: проблеми та перспективи розвитку. – Київ: Центр учбової літератури, 2022. – 340 с.
34. Сидоренко П. О. Депозитні операції в банківській практиці. – Харків: Харківський національний економічний університет, 2021. – 316 с.
35. Скібіцька Л. М. Управління ризиками в банківській діяльності. – Харків: Харківський національний економічний університет, 2021. – 318 с.
36. Ткаченко В. В. Моделювання депозитної діяльності банків. – Київ: КНЕУ, 2022. – 296 с.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Звіт про фінансовий стан (Баланс) за 31.12.2023 рік

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2023 року

	Прим.	31 грудня 2023	31 грудня 2022 (на перехідному)
У мільйонах українських гривень			
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	152 282	94 191
Кредити та аванси банкам	7	134 237	103 837
Кредити та аванси клієнтам	6	92 019	68 064
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:		271 847	239 752
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	100 376	95 716
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	171 471	143 900
- за амортизованою собівартістю	9	-	116
Поточні податкові активи	25	4	9 079
Інвестиційна нерухомість	10	2 340	2 155
Основні засоби	11	5 127	5 228
Нематеріальні активи за виномом суду	11	1 563	1 369
Відстрочені податкові активи	25	1 952	1 100
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства		30	30
Інші фінансові активи	12	9 493	6 408
Інші нефінансові активи	13	9 094	9 189
Налогові активи або групи вибутті, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам		20	84
Загальна сума активів		680 908	549 596
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти клієнтів	14	555 525	471 970
Інші залучені кошти	15	2 630	128
Поточні податкові зобов'язання	25	25 790	-
Інші фінансові зобов'язання	16	3 038	2 634
Забезпечення у т.ч.:	17	5 438	5 804
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрастами фінансової гарантії		1 111	1 290
- інші забезпечення		4 327	4 524
Інші нефінансові зобов'язання	18	2 741	2 271
Загальна сума зобов'язань		595 162	482 807
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	19	206 000	206 000
Емісійний дохід		23	23
Інші резерви	9, 11	(1 741)	(15 168)
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Резерви та інші фонди банку	19	12 959	11 449
Накопичений дефіцит		(144 629)	(156 749)
Загальна сума власного капіталу		64 846	57 789
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		680 908	549 596

Затверджено до випуску та підписано 15 березня 2024 року.

Г. Бьох
Голова Правління

В. В. Яромленко
Головний бухгалтер

ДОДАТОК Б

Звіт про фінансовий стан (Баланс) за 31.12.2021 рік

Процентні доходи	18	33 563	33 841
Процентні витрати	18	(11 961)	(14 174)
Чистий процентний дохід		21 602	19 667
Відрахування до резерву на зменшення корисності	19	(1 771)	(4)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		19 831	19 663
Доходи за виплатами та комісійними	20	27 649	24 575
Витрати за виплатами та комісійними	20	(8 888)	(6 386)
Прибутки мінус збитки від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів (Збитки мінус прибутки)/прибутки мінус збитки від переоцінки іноземної валюти		3 103	2 589
Прибутки мінус збитки від реалізації інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	8	8
Прибутки мінус збитки/(збитки мінус прибутки) від переоцінки інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	16 045	(1 526)
Витрати щодо резерву під юридичні ризики	16	(8 577)	(387)
Збитки/(прибутки) від уцінки будівель (що перевищують дооцінку) та переоцінки інвестиційної нерухомості		(256)	4
Зменшення корисності майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя		(119)	(134)
(Зменшення корисності)/відновлення зменшення корисності інвестиції в асоційовану компанію		(124)	8
Адміністративні та інші операційні витрати	21	(18 006)	(14 428)
Інші чисті доходи		1 090	2 113
Прибуток до оподаткування		24 296	32 609
Кредит з податку на прибуток	22	6	-
Чистий прибуток за рік		24 302	32 609
Інші сукупні доходи/(витрати):			
<i>Статті, які будуть у подальшому рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Фінансові інструменти, що визнаються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
- Нереалізований (збиток)/прибуток від переоцінки		(1 649)	2 037
- Прибуток, що рекласифіковано до складу прибутків чи збитків		(8)	(8)
- Податковий ефект		(6)	-
<i>Статті, які не будуть рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Будівлі:			
- Переоцінка будівель		139	(70)
- Податковий ефект		(25)	15
Інші сукупні (витрати)/доходи		(1 549)	1 974
ВСЬОГО СУКУПНИХ ДОХОДІВ ЗА РІК		22 753	34 583

Звіт про фінансовий стан (Баланс) за 01.10.2023 рік

АТ КБ «ПриватБанк», станом на 01.10.2023

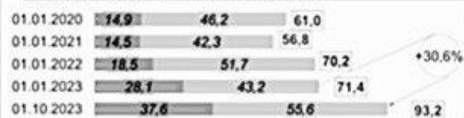
Частка держави (в особі Кабінету Міністрів України): 100%
 Голова Правління: Герхард Бьох
 Голова Наглядової Ради: Нільс Мельнгайлс
 (незалежний член)

К-ть відділень: 1 199
 К-ть співробітників: 18 336

1 Показники балансу

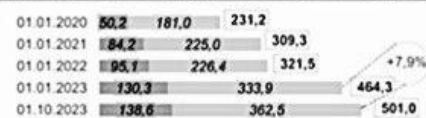
млн грн	01.01.2023	01.07.2023	01.10.2023	зміни			
				порівняно з		порівняно з	
				млн грн	%	млн грн	%
Чисті активи, усього	549 674	573 033	609 882	60 208	11,0	36 849	6,4
Загальні активи, усього	737 414	761 843	798 779	61 365	8,3	36 836	4,8
Грошові кошти та їх еквіваленти	40 567	85 209	81 880	41 314	101,8	-3 329	-3,9
Кредити та заборгованість клієнтів	71 355	79 860	93 189	21 834	30,6	13 329	16,7
у т. ч. кредити та заборгованість юр.осі	28 133	30 695	37 632	9 499	33,8	6 937	22,6
у т. ч. кредити та заборгованість фіз.осі	43 222	49 165	55 557	12 335	28,5	6 392	13,0
ОВДП	235 871	229 369	228 689	-7 182	-3,0	-680	-0,3
Зобов'язання, усього	491 885	503 514	526 771	34 886	7,1	23 257	4,6
Кошти, отримані від НБУ	0	0	0	0	-	0	-
Кошти банків	0	86	0	0	34,8	-85	-99,5
Кошти клієнтів	464 872	481 702	501 870	36 999	8,0	20 168	4,2
у т. ч. СГД та НФУ	130 327	132 417	138 566	8 238	6,3	6 148	4,6
у т. ч. кошти фізичних осіб	333 937	348 596	362 460	28 523	8,5	13 864	4,0
Додатково:							
Статутний капітал	288 060	288 060	288 060	0	0,0	0	0,0
Власний капітал, усього	57 789	69 519	83 111	25 322	43,8	13 592	19,6
Регулятивний капітал	54 523	66 600	66 565	12 042	22,1	-35	-0,1
Адекватність регулятивного капіталу (H2)	23,78%	28,29%	27,77%	x	x	x	x
Прибуток(збиток) після оподаткування	30 198	29 749	43 373	x	x	x	x

Кредити та заборгованість, млрд грн

Портфель юридичних осіб

Кошти клієнтів (кошти юридичних та фізичних осіб), млрд грн

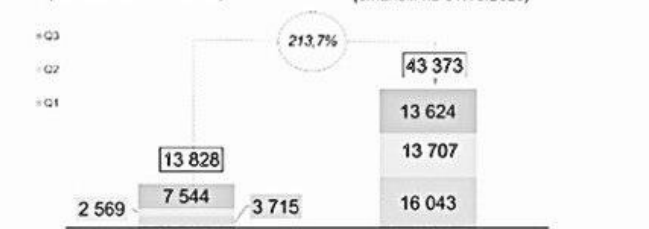
Портфель фізичних осіб

2 Показники прибутковості

Прибуток, млн грн

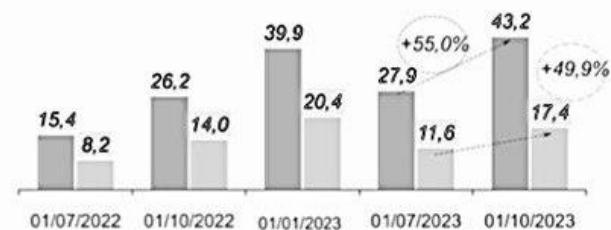
9 місяців 2022 року (станом на 01.10.2022)

9 місяців 2023 року (станом на 01.10.2023)

Чистий комісійний та процентний доходи, млрд грн

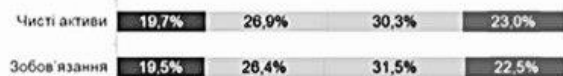
■ ЧПД ■ ЧКП

3 Інші показники

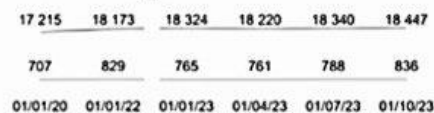
Розподіл зобов'язань та чистих активів по банках*

■ Приватні укр. банки ■ Інозем. банки ■ Інші держ. банки ■ ПриватБанк

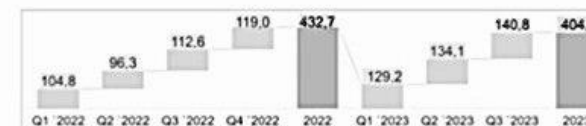

Кількість активних клієнтів, тис осіб

—○—ФО —○—СГД та НФУ

Платежі населення, млрд грн

* Без врахування неплатоспроможного банку